

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 9. V Celovcu 15. septembra 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za XVIII. pobinkošno nedeljo.

V. Dragi 1926 (O preklinjevanju; gov. A. M.)

„Ta preklinja.“ (Mat. 9, 3.)

V v o d.

Mesto, o katerem današnje sveto evangelje govori, se kliče Kafarnaum in stoji v prijazni dolini ob genezareškem morju, v prijazni dolini. Jezus to mesto svoje imenuje, ker tam se je najrajši mudil. Od tam je hodil okoli po drugih dolinah domače dežele. Danes ga najdemo spet v tem mestu, kjer na prostornem dvorišču ljudstvo uči. Prinesejo mu mertudnega človeka, t. j. človeka z mrtvimi udi, naj bi ga ozdravil. Zavoljo prevelike gnječe niso mogli do Jezusa priti, ampak s strehe so ga pred njega spustili, ker so vedeli, da ga zamore ozdraviti. Jezus je njih zaupanje dobro poznal in je bolniku grehe odpustil, — na duši ga je prvo ozdravil, potem še le na telesu, ker duša je bolj imenitna od telesa.

Veliko tožijo današnji ljudje nad slabimi časi. In res križev brez števila moramo po tej dolini solz nositi. Ni ga človeka na svetu, ki bi črez križe ne tožil. Kaj mislite, od kod pride to? Kdo je vsega tega kriv? Morda Bog? Bog ne. Bog res včasih tudi nedolžne obiskuje s šibami, kakor je obiskal pobožnega Joba; pa on nam vendar vselej le kaj dobrega rad da. Kdo nam tedaj vse križe naklada? Sami si jih nakladamo s svojimi pregrehami, ktere Bog zavoljo svoje pravičnosti kaznovati mora. Med drugimi pregrehami se pa posebno preklinjevanje med ljudmi košati in širi. Ker je Jezus grehe odpuščal, so ga hotli farizeji in pismarji preklinjevanja obdolžiti rekoč: Ta Boga preklinja. S tem obdolženjem so

Sinu božjemu veliko krivico delali; ali današnjim kristjanom bi se s takim očitanjem ne godila krivica, ker toliko je preklinjevalcev na svetu, da je groza. O preklinjevanju vam hočem tedaj danes govoriti in povedati:

1. Kaj je preklinjevanje t. j. bogokletstvo.
2. Kako je bilo to že nekdaj prepovedano,
3. Kako ga Bog velikokrat že na tem svetu kaznuje. Poslušajte.

Razlaga.

1. Bogokletstvo je strašna pregreha, ktere se krivega stori vsak, kdor od Boga, od svetnikov, od svete vere ali od drugih svetih reči zaničljivo govori.

a) Ljudje, katerih nesreče, nevolja, jeza, in tako dalje premo-tijo, se začnejo zoper Boga vzdigovati ter grajajo božje svete lastnosti in posebno njegovo nezapopadljivo modrost, ker se jim ne godi tako, kakor bi oni radi. Nekteri pravijo: Ni je več pravice še v nebesih ne, Bog je na mene popolnoma pozabil. Zdi se, da Bog ima posebno veselje ljudi terpinčiti, drugač bi me tako ojstro ne pokoril. Kaj sem se neki pregrešil? Vedno pošteno živim že od mladosti in nikdar se nisem dal hudobnim v greh zapeljati. Rad molim, se postim in ubogajme dajem; in vendar me križi črez križe tlačijo. Drugi, ki grehe na grehe nakladajo, da si zaslužijo najhujše šibe, oni so srečni. Zdi se, kakor da bi bil jes v žlahti z Judežem, ki je Jezusa prodal. Kmalo bo tako, da se bo boljše godilo tistim, ki satanu služijo, kakor tistim, ki služijo Bogu.

Spet drugi obupajo in pravijo: Bog mi ne more nič več iz nadlog pomagati. K čemu bom še molil in dobre dela opravljal, Bog mi neče več pomagati. Moji grehi so preveliki in Bog mi jih odpustiti ne more. Kaj pa tudi Bog za me mara? ali me ima v nebesih ali ne, to mu je vse eno. Pekel je le za ljudi vstvarjen, v peklu morajo tudi ljudje biti. Pa pekel je že prepolen in če že moram tjekaj priti kaj bo? Toliko jih tam preterpi, bom preterpel tudi jes.

Tretji spet pravijo: Bog je dober oče. On me pozna in me ne bo zaverigel. Naj živim kakor hočem, kak kotiček se bo še zmiraj v nebesih za me našel; in če ga ni, jes sem prijatelj s sv. Petrom, le poterkal bom in odperl mi bo.

Spet drugi se norčujejo z božjo previdnostjo in pravijo: Tisti, ki imajo vsega zadosti, lahko pravijo: Bog bo že za vse skerbel, pa jes si moram sam svojo srečo kovati. Če nič ne delam, nič nimam. Ako bi jes bil gospodar sveta, jes bi vse drugače gospodaril. Pobožnim bi dal vsega zadosti in hudobne bi strahoval po vrednosti. Poštenega bi ne pustil stradati in pohajača bi ne osipal z dobrotami. Vse drugače bi jes delal, ako bi Bog bil.

Glejte, tako nekteri Boga kolnejo in grajajo njegovo sveto previdnost, neskončno modrost, dobroto in milost. Nič ne pomislijo, da le prevelika usmiljenost božja je to, če jih strela iz jasnega neba ne zadene in jih zemlja ne požre.

b) Ravno tako se bogokletstva udeležijo tisti, ki preklinjajo mater božjo ali svetnike. Kdor služabnika razžali, razžali tudi gospoda. Kdor svetnike razžali, razžali tudi Boga, ker oni so njegovi služabniki in prijatelji.

c) Ravno tako preklinjajo tudi tisti, ki sveto vero in druge svete reči preklinjajo. Sveta vera je namreč luč, ki nam edino zveličavno pot do nebes kaže. Za dar svete vere bi morali tedaj vedno Boga hvaliti. Sveti zakramenti so studenci, v katerih se opirajo naše duše pregreh; so studenci, iz katerih nam milost božja dohaja. Brez sv. krsta se pač nobeden zveličati ne more. Pri sveti birmi pa zadobimo posebno močno orožje, da se zamoremo zoper trojne sovražnike: zoper satana, zoper hudobni svet in zoper mesno poželenje vojskovati. Tako nam tudi vsi drugi sv. zakramenti posebne milosti delijo, in pogostoma pa vredno bi jih morali prijemati, ne pa preklinjati in zametovati. Zakramentiranje je strašno velik greh. Druge svete reči, n. pr. blagoslovljena voda, so ključ, ki nam nebesa odpira; kdor jih zametuje, zametuje denar, s katerim bi si lahko nebesa kupil.

Kako žalostno je slišati nepremišljenih, sirovih in neizobraženih ljudi preklinjati Boga in svetnike in svete reči.

Sveti Janez v skrivnem razodenju piše: „Stal sem na bregu morja in sem videl priti iz morja zver, ki je imela žrelo, s katerim je strašno preklinjala Boga, nebesa in svetnike.“ Ta zver pomenja nevernike, ki so Boga strašno zaničevali in preklinjali; pomenja pa tudi kristjane bogokletneže. Kako hudobno mora pač biti kristjanovo serce, ki Boga, svojega največjega dobrotnika, Stvarnika, Odrešenika in Posvečevalca preklinja!

2. Poslušajte, kako ostro je bilo vselej prepovedano preklinjevanje. Že v Mojzesovi postavi je Bog sam ukazal: Kdor preklinja Gospodovo ime, naj bo umorjen. Vsa soseska naj ga do smerti kamnja, naj si bo domač ali ptujec. Za kristjane bogokletneže bi kamnja primanjkovalo, kaj ne? V starih časih je cerkvena postava ukazala, da preklinjevalec mora sedem nedelj pred cerkvenimi vratmi stati odkrit in bos v svariven izgled drugim. Kdor se ni tej pokori podvergel, veržen je bil iz sv. cerkve in ni smel biti pokopan na blagoslovljeni zemlji. — Papež Leon X. je v Lateranskem zboru ukazal preklinjevalce za vse žive dni v ječo obsoditi. — Sveti Ljudevik, francoski kralj, je dal preklinjevalcem jezik izrezati in sežgati. Ko so mu te okrutnosti očitali, rekel je, da bi si dal rad sam svoj jezik odrezati, da bi le nobeden v njegovem kraljestvu ne preklinjeval več. — Še celo Mohamed, začetnik turške vere, je v svojih postavah ukazal, naj se vsak Turk

z mečem umori, kdor bi se prederznil Kristusa preklinjati, kterega je vendar le za velikega preroka imel. — Sveti Zlatoust pravi, če tvoj bližnji preklinja, udari ga po ustih. Ne boj se, da se ti bodo ljudje smejali, če te bo uni spet udaril, ker svetniki in angelji v nebesih se bodo tvojega dobrega dela veselili itd. Tako so naprejpostavljeni vseh časov peklinjevanje prepovedovali in strahovali, pa ne brez uzroka, ker,

3. Bog preklinjevalce strašno kaznuje že na tem svetu, izgledov nam ne manjka. Alfonz X., španjski kralj, ki se je bolj modrega mislil, kakor je bil Salomon, se je v svoji prevzetnosti zoper Boga vzdignil, da je božje stvari grajal in rekel, da, ako bi bil on pri stvarjenju sveta, bi bil Bogu vse boljše svetoval, da bi bil vse bolj pametno, bolj lepo in popolnoma vstvaril. Tako govorjenje je vse nebeščane razžalilo in angelj se je prvemu služabniku kralja, ker je bil pobožen, prikazal in mu rekel, naj kralja svari, da se poboljša, če ne ga bo strašna smert zadela. Tudi pobožen puščavnik je kralja svaril, pa vse zastonj. Kedar so pa strele kraljevo poslopje zažgale, začel je kralj Boga in ljudi odpuščenja prositi, pa je bilo že prepozno. — Pred malo leti je živel razuzdan mladeneč, že ne vem kje, ki je strastno rad igral. Ker je pa vedno zgubljal, začel se je togotiti in preklinjati podobo matere božje, ki je na steni visela. Pri tej priči je začela podoba kervave solze prelivati. Vsi pričujoči so ostermeli. Mladeneč se je pa tega tako prestrašil, da je znorel in žalostno poginil. Glejte očiten perst božji! — Na Nemškem je posestnik kapelico, ki je na njegovem svetu stala poderl. Dasiravno so pod altarjem našli pismo, v katerem zidavec tiste kapelice od Boga strašne kazni tistemu žuga, kdor bi jo poškodoval, vendar je hudobnež na tistem mestu senik postavil. Ali neko noč senik z mesta zgine, dasiravno je bilo vse tiho, brez vetra in brez viharja. Tistega moža pa so našli ravno tisto jutro na postelji mertvega, dasiravno se je bil zvečer zdrav in vesel spat vlegel. Glejte spet tukaj maščevalno roko božjo! Bog se ne da zaničevati in preklinjevalcu je kazen že za petami; že na tem svetu ga velikokrat zadenē.

Sklep.

O varujte se tedaj, preljubi! te gerde pregrehe ostudnega preklinjevanja in bogokletstva. Pa tudi drugih pred tem svarite, ker zavoljo enega grešnika Bog tudi nedolžne tepe. Ako bi se mogla ta pregreha iz sveta strebiti, že tukaj na zemlji bi se nam boljši godilo in naše zveličanje bi ne bilo več v taki nevarnosti. Amen.

Pridiga za roženkransko nedeljo.

(Roženkranc Mariji najlepši dar; gov. S. L.)

„Mariji devici, najlepši nevesti, darujmo najlepši venec“

V v o d.

Sveti Bernardin Sienski pravi, da je „Marija nevesta cele presv. Trojice.“ To nebeško nevesto slavé cerkveni učenci zavoljo njene prečudne lepote.

Sv. Bonaventura jo imenuje „najlepšo nevesto,“ Rihard od sv. Lovrenca „nevesto vseh nevest“, ki s svojo bliščobo presega vse, in sv. Gregor Nikodemski kliče: „O izvoljena nevesta vseh nevest! O božja Porodnica, ti kinč vseh lepih reči!“

Marija je najlepša nevesta, tako lepa, da, ko bi nam dopuščeno bilo jo videti, bi pri njenem pogledu naše serce popolnoma zamaknjeno bilo. Nek pobožen Marijin častivec bi bil rad eno oko dal, ko bi to srečo imel, da bi prečisto devico videl. Njegova želja je bila uslišana. Imel je prikazen, in zamogel je prelepo v njeni svetlobi gledati. S to prikaznijo pa je tudi zgubil luč enega očesa. Marijin častivec je pripravljen bil dati, še drugo oko, ko bi le še za en trenutek mogel videti lepoto deviške Matere božje. Milosti polna devica se mu je prikazala v drugič, pa videl je spet na obe očesi. O velika sreča, ki jo je imel ta Marijin častivec, da je videl najlepšo nevesto!

Navada je, da se neveste z vencem lepšajo. Ene si z zelenim rožmarinom, druge z rožami ovijajo čelo, in najrevniše si iz najlepših poljskih cvetlic spletejo venec. Nevesta v visoki pesmi zdi-huje po cvetlicah: „Podpirajte me s cvetlicami.“ (Vis. pes. 2, 5.) Zato ljubi moji, hočemo tudi sveti Devici, nevesti sv. Duha, venec plesti, venec iz duhtečih rož, in to je rožni venec ali rožnikranc. Ta molitev se rožni venec ali rožnikranc imenuje, ker v njej pre-mišljujemo svete skrivnosti, s katerimi Mariji, da jej svojo prisereno ljubezen in počeščenje skazujemo, tako rekoč venec iz lepo duhtečih rož darujemo. Ker sv. cerkev danes praznik sv. rožnega kranca obhaja, bomo premišljevali,

da sv. roženkranc je najlepši venec, ki ga naj-lepši nevesti darujemo. Pripravite se!

Razlaga.

Sveti roženkranc je v resnici najlepši venec, ki ga najlepši nevesti v dar prinesiti zamoremo; ker nad tem vencem imajo

*II. nedelja v adventu
v Top. 6/12885*

1. angelji svoje veselje. Eno najsrečniših opravil angelcev v nebesih je to, da Boga molijo, in njih najserčniša želja je, da bi Najviši od vseh stvari poveličevan in hvaljen bil. Zato tako radi molitve pobožnih pred božji tron nosijo. V skrivnem razodenji (8, 3. in 4.) ljubeznjivega učenca sv. Janeza beremo: „In drugi angelj je prišel in se je vstopil pred altar; imel je zlato kadilnico, in mu je bilo dano veliko kadila, da bi položil od molitev vseh svetnikov na zlati altar, kateri je pred sedežem božjim; in dim kadila se je kviško valil z molitvami svetnikov iz roke angeljev pred Boga.“

Kakor je pa opravilo angeljev to, da Boga molijo, tako je njih opravilo to, da Marijo hvalijo. Saj je ona njih kraljica, kateri so s plamenečo ljubeznijo vdani. Zato stojé okoli njenega sedeža, in jo hvalijo in slavé, in če z angelji tudi ljudje Marijo hvalijo, in lepo nevesto sv. Duha slavé, jim je to veliko veselje. Sv. roženkranc pa je tista lepa molitev, s katero se prečisti devici hvala daje. Toraj se angelji nad to molitevjo močno razveseljujejo, in hité to pozdravljenje, ki se od zemlje vzdiguje, svoji kraljici donášati. Tako je videl enkrat nek pobožen duhoven v prikazni, kako so angeljski kori okoli Marijnega sedeža stali, in so med prečudno lepim petjem roženkrance pokladali k nogam svoje velike Gospe. Ob enem je videl tudi krone, v katerih so se zlato in zlahtni kamni blisketali, in naznanjeno mu je bilo, da bodo angelji te krone tistim podali, ki roženkranc pobožno molijo. Nad roženkrancem ima

2. Marija svoje veselje. Ko je enkrat sv. Mehtilda prav goreče k Materi božji zdihovala, da bi jej vedeti dala, ktera molitev jej je posebno dopadljiva, prikazala se jej je Milostipolna z zlato Češčena-Marijo na persih. Tako je bilo svetnici jasno, da je Mariji angeljevo pozdravljenje zlo dopadljivo. In to tudi po pravici. V tem pozdravljenji so najlepša imena, ki se sveti Devici dati zamorejo. Imenovana je gnade polna; glejte tukaj njeno vrednost v nebesih. Imenovana je žegnana med ženami; glejte tukaj njeno slavo med Evinimi hčerami. Imenovana je sveta Marija; glejte tukaj velikost njenih čednost. Imenovana je Mati božja; glejte tukaj njeno najvišjo čast. K njej zdihujemo: prosi za nas; glejte našo srednico. Zdaj pa veste vsi, da angeljevo pozdravljenje velikokrat ponavlja, ja angeljevo pozdravljenje je poglavitni del sv. roženkranca. Zato je ta molitev sveti Devici tako prijetna, ja ona sama se je ponižala, da je to molitev ob času hudih stisk sv. Dominika učila, da jo je kot jez zoper krivoverstvo stavil, ki se je zmiraj dalje razširjalo. — Nad roženkrancem ima

3. Bog sam svoje veselje.

a) Bog je roženkranc najpred vpeljal. Nikar ne mislite, da s temi besedami preveč terdim. Pojdimo, ljubi moji! v duhu tje v Nazaret v tisto samotno kamerco, v kateri je Marija prebivala, in mislimo si živo, kakor da bi vpričo bili, tisti čas, ko je največa

vseh skrivnost Mariji oznanjena bila. Na božje povelje in v božjem imeni pride angelj Gabrijel k sveti Devici, ona se zavzame, angelj pripogne svojo svetlo glavo pred njo, in jej reče: Češčena, „milosti polna, Gospod je s teboj, žegnana si med ženami.“ (Luk. 1, 38.) „To pozdravljenje, piše Albert Veliki, je od Očeta naznanjeno, od Sina podpisano, od sv. Duha poterjeno, in od velikega angelja prinešeno.“ Zdaj pa je roženkranc molitev, v kateri se angeljevo pozdravljenje posebno velikokrat ponavlja, in tako je jasno, da ta molitev izvira od Boga, in da veliki angelj je na božje povelje prvi roženkranc sv. Devici prinesel.

b) Bog je sv. roženkranc z mnogimi čudeži poveljčal. Jes vam le en čudež povem, ki se posebno tika današnjega dneva.

Pred veliko leti so serditi Turki hotli vse kerščanske dežele obropati in pod svojo oblast spraviti. Leta 1571 so imeli kristjani strašen boj s Turki na morji. Ko je namreč kristjane že velikokrat zmagal, in jim že več dežel vzel, je strašne priprave delal, da bi nad Benetke šel in laške dežele v svojo oblast dobil. Kristjani, ko to zvedó, so se bali in tresli. Pobožni kristjani so k Mariji, k materi in varhinja svete cerkve, zdihovali, da bi svojih otrok ne pozabila in zapustila. Vojskovodja kerščanske vojske, Juvan Avstrijski, je obljubo storil, da hoče očitno Marijo zmagovavko častiti, in v Loreto k Materi božji na božjo pot iti, da bi Turke zmagal. Pobožni papež Pij V. je ukazal vsem sploh kerščanski vojski v pomoč sv. roženkranc moliti. In molil se je sv. roženkranc po vsem katoliškem svetu. Bog je uslišal zaupljivo zdihovanje svojega ljudstva. Pervo nedeljo mesca oktobra (7. okt. 1571) se je imela kervava vojska na morji pri mestu Lepanto začeti. Pred začetkom je vojskovodja na prvo barko vsadil bandero s podobo križanega Odrašenika, katero mu je papež v Neaplju dal, in vsi od prvega generala do zadnjega vojščaka so oborožjeni na kolena padli, in Vsegamogočnega na pomoč klicali. Po tem je bilo znamenje za vojsko dano. Tri ure se ni vedelo, na kateri strani bo zmaga, zdaj so kristjani, zdaj Turki bili močnejši — pa na enkrat se popolnoma zmaga na stran kristjanov oberne. Turški vojskovodja Ali Paša je bil umorjen, kristjani so padli nad sovražne barke, in grozovitna morija se je začela, ktera je s pokončanjem cele sovražne moči nehala. 30.000 Turkov je padlo, 5000 jih je bilo vjetih, 130 bark je bilo pridobljenih, in 15.000 vjetih kristjanov, ki so bili na Turških barkah priklenjeni, oproščenih. Kristjani pa so tako malo ljudi zgubili, da je vsak moral spoznati, da je bila posebna božja pomoč z njimi.

Ravno takrat ko je bila vojska dobljena, se je papež Pij s svojimi višimi služabniki pogovarjal. Pa kar nanagloma je nehal govoriti, tekel k oknu, kjer je nekaj časa postal in proti nebu gledal, potlej se je nazaj obrnil, in okolistoječim z veseljem rekel: Mi moramo Boga zahvaliti, zakaj ravno zdaj so se naše barke s

sovražnikovimi vojskovale, in jih popolnoma pokončale. Pobožni papež, kateri je Marijo na pomoč klical, je dobil gnado, da mu je Bog najpervemu v prikazni to zmago razodel. Na kolena se je vergel, od veselja jokal, in Boga hvalil. Potem je zahvaljne molitve ukazal, in zapovedal v večen spomin, praznik „Marije zmago-darne“ posvečevati in v lavretanskih litanijah besede pridjati: „Pomoč kristjanov — za nas Boga prosi!“ — Papež Gregor XIII. pa, njegov naslednik, je zapovedal v spomin te imenitne zmage, prvo nedeljo mesca oktobra praznik sv. roženkranca obhajati.

Sklep.

Sv. roženkranc je v resnici najlepši venec, ki ga najboljši nevesti v dar prinesiti zamoremo. Nad njim imajo angelji, ima Marija in Bog sam dopadanje. Darujmo jej venec, pa ne samo danes, ampak večkrat, če mogoče, vsak dan. Pobožni možje, ki so z opravili obloženi bili, ki so za cele škofije, za cele kraljestva skerbeti imeli, so roženkranc vsakdan molili. Ta venec pa tako lepo pletimo, kakor le zamoremo, in kakor se za veliko našo sv. kraljico spodobi. Kolikor pobožniši vsako Češčenasmarijo molimo, toliko lepši bo venec, ki ga najsvetejši devici v dar prinesemo. Marija bo potlej svoje milostljive oči v nas obernila, nam bo brezštevilne milosti pred tronom svojega Sina sprosila, in nam bo enkrat za tiste lepe rožne vence, ki smo jej jih spleтали, venec življenja, svitli, nezvenljivi venec na našo glavo djala. Amen.

Pridiga za XIX. pobinkoštno nedeljo.

Topolovac 22/X 05

(Malo je izvoljenih; gov. L. R.)

„Veliko jih je poklicanih, ali malo izvoljenih.“
(Mat. 22, 14.)

Vvod.

Ta-le besedica „malo“ je že mnogim kakor grom na ušesa zadonela, in jih iz grešnega spanja prebudila, jih je že mnoge iz mest v skalovje in strašne puščave gnala, je že tavžent in tavžent mučencem serčnost dajala, da so najgrozovitniše terpljenje stano-vitno prestali. Z enim glasom so vsi rekli: Radi in lahko umerjemo, da le še po smerti živimo, in smo malemu številu izvoljenih prišteti. In ko bi stokrat križani bili, nikoli bi se ne branili, in ko bi stokrat bili umorjeni, mi bi si iz tega nič ne storili, da bi

le z malim številom izvoljenih v nebesa prišli. Zato je sv. mučenec Ignaci zaklical: „Naj le pridejo križ, ogenj, zverine in vse peklenske martre ali muke nad me, da le Kristusa pridobim.“

Ta gromovita beseda, ki je iz Jezusovih ust prišla: „Malo“, jih je že veliko iz pota pregrešnega veselja na pot ojstre pokore pripeljala, raji so z malim številom žalujočih rešeni bili, kakor da bi se bili pogubili z velikim številom teh, ki grešno veselje uživajo.

„Veliko jih je poklicanih, ali malo izvoljenih!“ Strašna je ta beseda Gospodova, pa je resnična; to nam pričajo vsi časi od začetka sveta notri do današnjega dne. In to bomo danes premišljevali.

Razlaga.

„Malo je izvoljenih.“

1. To se vidi iz marsikterih pripodob in besed sv. pisma stare zaveze.

a) Črez 100 let je Noe ob svojem času ljudem oznanoval pokoro, pa ljudje so terdovratni ostali in so bili zavoljo gerde pregrehe nečistosti v vesoljnem potopu z zemlje potrebljeni. Milijone ljudi je konec vzelo, sama Noetova družina, le 8 duš je stopilo v barko, in so rešeni bili. „Le malo“!

b) Pa kmalo so se ljudje na zemlji spet pomnožili; so zidali vasi in mesta, so obdelovali polje, in bili so premožni, posebno v deželi Kanaan. Ali oh! od vseh, ki so takrat na zemlji živeli, jih je malo večno zveličanje doseglo. Pet največjih, najbogatejših, najlepših mest je bilo zavoljo njih pregreh na en dan z vsemi svojimi prebivavci z ognjenim, žveplenim ognjem z zemlje potrebljenih. Ko bi bilo v teh petih mestih, med katerimi ste Sodoma in Gomora največe bile, le deset pravičnih najti, bi jim bil Bog prizanesel. Pa le samo Lot, njegova žena, in njegove dve hčeri so bili pravični, drugi so bili vsi hudobni, vsi so se iz zemeljskega ognja v večni peklenski ogenj pogreznili. Samo štiri duše so bile otete. Le malo.

c) Na božje povelje in z velikimi znamenji in čudeži je Mozes Izraelsko ljudstvo iz Egipta izpeljal. Bilo je 600.000 mož, ko so skoz rudeče morje šli in v puščavo stopili. Z ženami in z otroci vred bilo jih je vseh skupaj gotovo več kot tri milijone duš. Pa zavoljo malikovanja, nečistosti in nepokorščine so morali vsi v puščavi umreti, samo dva, Jozue in Kaleb sta prišla v obljubljeno deželo. Le malo!

Pa morebiti se je Izraelsko ljudstvo pozneje poboljšalo, in če se jih je poprej večidel pogubilo, je potlej morebiti več del se jih zveličalo? Sv. pismo starega testamenta nam skoz in skoz priča, da je tudi v poznejših časih bilo število dobrih le majhno.

d) David prerok je videl, kako so ljudje sploh sprideni; prerok je solze točil, in zdihovaje klical: „Neumnež pravi v svojem

sercu: „Ni Boga“. Sprideni so, in ostudni so v svojih naklepih. Ni ga, da bi dobro delal, kar enega ni. Gospod je z nebes pogledal na človeške otroke, da bi videl, če je kdo razumen, ali po Bogu vpraša. Vsi so zašli; vsi so malopridni postali; ni ga, da bi dobro delal, kar enega ni“. (Ps. 13.)

e) In štiri sto let pozneje objokuje prerok Jeremija ravno tisti žalostni stan, ko pravi: „Obhodite ceste po Jeruzalemu, glejte in premislite in iščite po njegovih ulicah, ali najdete koga, kateri bi delal, kar je prav, in vprašal za resnico“. (Jer. 5, 3.) Štel je pa takrat, kakor se v drugih Kroniških bukvah bere, Jeruzalem več kot 1.100.000 mož. In od tega mesta, ki je tako silno veliko prebivalecev imelo, pravi Jeremija: Obhodite vse ceste mesta, in glejte, ali bote mogli ktereга najti, kateri Bogu zvesto služi, in pravično dela. Kjer pa nobenega ni, kateri bi svojemu Bogu zvesto služil, tam ne more drugači biti, kakor da bodo vsi pogubljeni. O kako majhno je število izvoljenih! In zato pravi prerok Izaija (17, 5.), da število izvoljenih bo tako majhno, kakor malo je klasja na polji po žetvi, kakor malo je grozdja po obranih tertah v vinogradu, kakor malo je oljkovih jagod na otrešeni oljki.

2. „Veliko je poklicanih, ali malo izvoljenih.“ To resnico nam oznanjuje tudi sv. pismo nove zaveze.

a) Pri sv. evangelistu Matevžu primerja Kristus cerkev desetim devicam, zmed katerih je pet pametnih, pet pa nespametnih. Le pametne so bile puščene v veselje večnega ženitevanja, pet nespametnih je bilo na vekomaj izločenih.

b) Od obilno sjanega semena božje besede le četerti del pri-nese sad, drugo seme je pohojeno, od tic pozobano, od teraja za-dušeno.

c) Zveličar govori od dveh pot; ena je široka in ravna, druga ozka in sterma. Po široki in ravni cesti, ki pelje v pogubljenje, jih hodi veliko; po ozki in stermini poti, ki v zveličanje pelje, jih hodi le malo.

d) Jezus sam pravi: „Veliko jih je poklicanih, ali malo izvoljenih.“

In kakor so preroki starega testamenta žalovali zavoljo majh-nega števila pravičnih, tako tudi aposteljni.

e) Tako pravi sv. Janez (v I. listu, 5, 19.): „Ves svet v hudem tiči.“

f) Sv. Pavelj toži: „Vsi svoje iščejo, ne pa tega, kar je Je-zusa Kristusa.“ (Fil. 2, 21.)

3. Število izvoljenih je majhno.

Te resnice nas prepriča tudi življenje zdajnih krist-janov, naj že premišljujemo svet sploh, ali pa posamesne stanove ljudi posebej; le malo jih pravično živi, zato bo tudi le malo zve-ličanih.

a) Kaj je svet sploh? Ali ni derhal kristjanov, ki družega nič kersčanskega nimajo nad sebo, kakor samo ime?

Ali ni derhal ljudi, ki od svojega rojstva notri do konca svojega pozemeljskega življenja Boga, svojega stvarnika, z mnogimi grehi žalijo?

Ali ni derhal ljudi, ki po svojih strastih živé, kakor da bi ne bilo ne Boga, ne hudiča, ne nebes, ne pekla? kateri tako nečisto živé, kakor prebivalci mesta Babilona, Sodome in Gomore?

Ali ni tropa nevernih ljudi, ki papeža, škofo in duhovne in postave sv. kat. cerkve zaničujejo in zasramujejo?

Ali ni tropa hudobnih ljudi, kateri so, kakor prebivalci mesta Ninive, napuhu, lakomnosti, nečistosti, nezmernosti, nevoščljivosti, maščevanju in goljufiji vdani? — O veliki, o sveti Bog! ko bi ti zdaj sodit prišel, kako majhno bi bilo število izvoljenih!!

b) Zdaj premišljujmo ljudi po posamesnih stanovih posebej, kako malo je pravičnih!

Premislite, postavim bogatine: koliko zmed njih je malo-vercev, ki so Bogu popolnoma herbet obrnili? Koliko zmed njih je, ki so velik del svojega premoženja z goljufijo skupaj spravili? Koliko zmed njih jih je, ki ajdovskega malika Baha, ali malikinjo Venero časté?

Premislite stan kmetov in revnih: med njimi se res še največ vere najde, pa kako malo je med njimi resnično pobožnih? Kako malo poštenih, nesamopridnih, postrežljivih, sramožljivih in mirnih?

Premislite zakonske: Kako malo jih v miru in edinosti skupaj živi? Koliko jih je, ki v zakonu ne živé prav? Koliko je staršev, ki se zavoljo slabe izreje otrok, kakor nekdanj Heli, z otroci vred, časno in večno nesrečne storé?

Premislite otroke: Kako malo jih je, ki svoje starše spoštujejo, ljubijo, in jih ubogajo?

Premislite posle, delavce in najemnike: Kako malo jih je, da bi tako pridno in zvesto delali, kakor bi delati imeli?

Premislite sodnike, predpostavljene v soseskah, sirotam postavljene varhe in pastirje: Kako malo jih je, da bi svoje dolžnosti na tanko spolnovali? Koliko pravičnih pritožb se vsakdan črez nje ne sliši? Ja, resnično široka je pot, ki pelje v pogubljenje, in veliko jih hodi po njej!

Berem od nekega Arhidijakona, ki se je duhovski službi, in vsem dohodkom odpovedal, ki jih je imel od Lijonske cerkve na Francoskem, in je 40 let v samotni puščavi v ostri pokori preživel. Po svoji smerti se je prikazal Lijonskemu škofu. In ko ga je ta prosil, naj mu pove, kako je na unem svetu, mu je odgovoril, da na dan njegove smerti jih je veliko v mestu umerlo, zmed katerih jih je samo pet zveličanje doseglo: namreč on sam in sv.

Bernard, ki sta precej brez vic v nebesa prišla, drugi trije pa so v vice obsojeni. Vsi drugi so bili v pekel obsojeni.

S k l e p.

Ljubi poslušalci! resnična je beseda božja: „Veliko je poklicanih, ali malo izvoljenih.“ Stara in nova zaveza sv. pisma skozi vse čase nam oznanjuje strašno besedo: Malo je izvoljenih. Oh, kdo se bo še čudil, če sv. apostelj Pavelj poln te resnice svari in opominja: „S strahom in trepetom delajte svoje zveličanje.“

Zato pa, ljubi moji naj vam nikar serce ne upade, zato še ne smete obupati, zakaj glejte, nekteri učeniki pravijo: da večje število tistih, ki s sv. zakramenti prevideni umerjejo, bo zveličanih. Torej obupati nikar, le resnično se k Bogu spreobrnite, zapustite za vselej svoje hude poti, molite vsikdar za srečno zadnjo uro, in gotovo bote prišteti malemu številu v nebesih, kar slehernemu iz celega serca želim! Amen.

Pridiga za XX. pobinkošno nedeljo.

(Kakor oče — tako hiša; gov. S. T.)

„In je veroval on, in vsa njegova hiša.
(Jan. 4, 53.)

V v o d.

Kakoršno drevo, tak je sad. Kakoršni starši, taki so otroci; kakoršen hišni gospodar, taka je hiša; kakoršni so predpostavljeni, taki so po navadi tudi podložni. Zgled predpostavljenih tudi podložne za sebo potegne. Da je to resnično, nam današnje sv. evangelje pove. Ker je hišni oče verjen postal, je z njim tudi cela hiša verovala. Njegov izgled je vso družino k veri v Jezusa pripeljal. Hočeš, torej, hišni oče, da bo tvoja hiša, tvoja družina dobra in pobožna, bodi najpoprej ti sam dober in pobožen, potlej bo tudi tvoja hiša. Tvoj izgled bo tvojo družino k dobremu ali pa k hudemu napeljal. Kakoršen je hišni oče, taka je cela hiša njegova, naj že bo v dobrem ali v hudem. To bomo danes premišljevali. — Govoril bom v imenu Jezusa in Marije.

I. d e l.

Včasih se je že zgodilo, in se še godi, da dobri starši hudobne otroke, in da hudobni starši dobre sinove in hčere imajo. Tako je

David, mož po volji božji, imel hudobnega sina Absolona. Pravični Noe je imel nesramnega sina Kama, modri Salomon nespametnega sina Roboama. Nasproti pa je bil od Boga zaverženi, prevzetni Savelj oče ljubeznjivega, ponižnega Jonatana, kervosramni Amon je bil oče pobožnega Jozija. Dasiravno toraj dosti izgledov imamo, da otroci staršem niso nič podobni, ostane vendar le resnica, ki se ne da ovreči, da po gospodarju, ki je glava hiše, se cela hiša ravna. Zgled staršev, gospodarjev, predpostavljenih otroke in podložne za seboj poteguje. Cahej sam je naprej tek, da bi Gospoda videl, on sam je pred Jezusa stopil, je svoje grehe spoznal, in je obljubil pokoro delati, on sam je veren postal; — pa ta njegov izgled je vso družino, celo hišo za seboj potegnil, tako da je božji Zveličar sam rekel: „Danes je tej hiši zveličanje došlo“ (Luk. 19, 9.) Glejte tukaj, kakoršen je hišni gospodar, taka je cela hiša. Zato ti hišni gospodar, z lepim izgledom pojdi naprej, in tvoji otroci in tvoji domači se ti bodo eden za drugim pridružili in bodo za teboj hodili.

Pregovor pravi: „Jabelko ne pade daleč od debla,“ in to tudi sv. evangelje poterdjuje: „Dobro drevo ne more slabega sadu nositi, in slabo drevo ne dobrega sadu obroditi.“ (Mat. 7, 10.) Otroci na svetu nič nimajo raji, kakor očeta in mater, in kakor sta sinek očetu, in hčerka materi po obrazu podobna, tako hočeta že v otročjih letih oba storiti, kar očeta in mater delati vidita. Mali sinček rad gajžlo ali bič po rokah nosi, malo hčerko kuhati, prati, šivati veseli. Takrat bi si vsak oče, vsaka mati misliti in dobro k sercu vzeti morala: Glej, kako tvoj otrok na tvoj izgled gleda! Varuj se toraj, da tvoj otrok nikoli nič hudega nad teboj ne vidi, ker precej bi se tvoje hudobije poprijel: stori zmiraj dobro v pričo svojih otrok, in tudi jih boš dobro storiti videl.

„Besede le mičejo, izgledi pa vlečejo.“ Verjemi mi, ljubi oče, ljuba mati, boljšega pripomočka, otroke pobožne zrediti ga ni, kakor je ta, da si ti sam prav pobožen, prav pobožna. Glej, kedar ti zjutraj ali zvečer, ali sicer čez dan, če ti čas pripusti, prav pobožno, ne samo z ustnicami, ampak iz serca ven moliš, te otrok kmalo spazi, da ti je resnica, in otrok sam od sebe omolkne, tudi svoje nedolžne rokice sklene, in vidi se mu, da bi tudi rad molil, ko bi le vedel, kako se mora reči. Le serčno ga potlej smeš učiti „Oče naš“; če ga tudi še prav ne razume, saj ga nebeški Oče razume, ve, da bi rad molil, in ima svoje veselje nad njim.)

Kakoršen je hišni gospodar, taka je družina, taka je cela hiša. Hočete toraj, starši! da bodo vaši otroci pobožni, bodite sami pobožni, bodite prijetljivi molitve, hodite radi k službi božji, in hodite večkrat k spovedi in k sv. obhajilu. Hočete, da vas bodo spoštovali, in da vam bodo pokorni, živite v ljubezni in lepi zastopnosti med seboj, in spoznajte za sveto dolžnost, ne le Bogu, ampak tudi duhovski in deželski gosposki pokorni biti. Hočete, da bodo vaši otroci krotki, mirni in prijazni, bodite proti svojim poslom krotki, proti

sosedom prizanesljivi, in vsem ljudem bodite dobri in jim ljubezen skazujte. Hočete, da bodo pridni in delavni, bodite sami pri vseh svojih opravilih pridni in delavni. Hočete, da bodo vaši otroci varčni in trezni, bodite sami pri svojem gospodarstvu vestni, in ne zapravljajte nobenega solda, da bi ne mogli pred svojo vestjo odgovora za-nj dati. Če hočete, da se bodo vaši otroci spodobno in sramožljivo zadržali, naj iz vaših ust le spodobne, sramožljive pogovore zaslišijo. In če imate starega očeta ali staro mater v hiši, z vso prizanesljivostjo z njimi ravnajte, zakaj vaši otroci bodo enkrat, ko se postarate, ravno tako z vami delali, kakor zdaj nad vami vidijo. Vaše življenje, ljubi starši! naj bo vašim otrokom prvi katekizem in živo evangelje, iz kterega se morajo vseh lepih čednosti učiti; vaš izgled naj jim bo zerkalo, v kterem morajo lepoto čednosti gledati, in v kterem morajo z očmi videti, kakošni bi morali biti.

O gotovo je, ko bi same svete starše imeli, potlej bi tudi naša mladina sveta bila; zakaj če je korenina sveta, so tudi mladike svete, če je drevo dobro, potlej je tudi sad dober. Če pa ni tako, kakor zdaj povem, če so otroci, kakor nekteri starši sami tožijo, od dne do dne zmiraj bolj hudobni in brezbožni, od dne do dne zmiraj bolj razuzdani in samopašni, od dne do dne zmiraj bolj nepokorni in neugnani — od kod pride to? To pride veči del od tod, ker imajo nad vami slabe izgleds. Te napake so nad vami videli, in jabelko je zraven debela padlo. Vi jim niste bili namestniki božji, ampak pomagavci hudičevi, vi jim niste bili angelji varhi, ampak angelji pogubljenja.

II. del.

Dostikrat že se je prigodilo, da sem staršem, ki so mi svoje otroke tožili, rekel, da so sami krivi spridenosti otrok, in starši so mi odgovorili: „O nikar ne mislite tega, jes sem jim dosti prigovarjal. Molite, otroci, sem jim zjutraj in zvečer rekel; nikar ne preklinjajte pri delu, lepo se zadržite, in ne delajte slabega znanja. Vidite, tako sem jim zmiraj pridigoval, pa ni nič pomagalo. Menda so pod kako slabo zvezdo rojeni bili.“

Ja, prav imate, starši, vaši otroci so pod slabo zvezdo rojeni, toda tiste zvezde vam ni treba v pratiki iskati, tista slaba zvezda je v vaši hiši, tista slaba zvezda je vaš pohujšljivi zgled. Kaj pomaga otroke učiti in svariti, če ste vi, starši, slabega zadržanja, in nimate Boga pred očmi? Kar s podučanjem in svarjenjem pri otrocih sezidate, to s slabimi izgledi poderete. Ali kaj pomaga, če oče otroku pravi, da naj ne kolne, ker pa oče sam za vsako majhno reč preklinja, da je strah in groza? Kako more oče svojemu sinu pridigovati, da naj poterpežljiv in pohleven bo, ker kmalo potem oče sam nad svojo ženo kakor lev razgraja? — Kako more oče

svojega sina pred pijanostjo svariti, ko je oče sam pijanec? Kako more oče svojim otrokom reči, da naj molijo, pa se oče sam vleže in vstane, kakor živinica? — Kako bo oče svoje otroke k pegostemu prejemanju svetih zakramentov opominjal, ko pa oče sam komaj enkrat v letu k spovedi gre?

Ali kako bo mati svoji hčeri pridigovala, da naj z drugimi ljudmi v miru živi, ker pa mati sama s sosedi v prepiru živi, in vse osebe ali osebe cele soseske s svojim opravljivim jezikom obira? — Kako more mati svoje hčere učiti, da naj sramožljive bodo, in pred možkim spolom beže, ko jim pa drugikrat z veseljem historijo svoje mladosti pripoveduje, kako je v meseni ljubezni s tem ali urim živela, kako je to ali uno prepovedano veselje vživela, ker od takih reči bi ne imela z drugim govoriti, kakor s samim Bogom, da bi pred njim žalovala, in ga odpuščanja prosila.

Tu sem se prilega basen od starega raka in njegovih mladih. Stari rak je nekokrat svoje mlade gledal, kako so ob bregu morja sem ter tje lezli, in so, kakor pred raki, namesto naprej le nazaj šli. Ta napačnost je starega jezila, in zato je grajal mlade in jih zmiraj opominjal, da naj naprej grejo. Mladi so poskušali storiti, kakor jih je oče opominjal; pa z vsem prizadevanjem vendar le niso mogli naravnost in naprej hoditi. Zato so se poslednjič k staremu obrnili in ga prosili: Oče, če hočeš, da bomo naprej hodili, pojdi prvi ti naprej! Zdaj je stari rak precej začel noge naprej pregibati; pa preden je eno stopnjo naprej naredil, je deset stopinj nazaj naredil. Mladi raki pa so se posmehovali praznemu prizadevanju starega, in dandanešnji svet še pričakuje takega raka, da bi znal naravnost in naprej hoditi.

Takega odgovora, kakor so ga mladi raki staremu dali, imajo od svojih otrok vsi tisti starši pričakovati, ki svoje otroke sicer lepo učé in svaré, pa sami prav ne živé. Oče! pojdite nam s svojim izgledom naprej, — ti bo rekel sin, če ga svariš, naj se varuje kletve, pijančevanja in nesramnega govorjenja, če pa ti sam to gerdo navado nad seboj imaš. Jes družega nič ne delam, poreče sin, kakor to, kar vsakdan nad vami vidim, in od vas slišim, če je to greh, zakaj se sami tega ne varujete? — Mati! pojdite vi naprej, — ti bodo rekle hčere, če jih opominjaš, da naj bodo pridne, ponižne, sramožljive, pobožne. Me le to delamo, kar nad vami vidimo. Tako starši! je vse vaše opominovanje zastoj, če sami niste pobožni, in podučjenja z lepim življenjem ne podpirate, in vi se ne morete pritožiti, če so vaši otroci svojeglavni, neubogljivi, vlačugarski, in vse kar je takih gerdih imen. Oni grejo po cesti, ktero ste jim vi pokazali; oni delajo, kar so pri vas videli; oni pozabijo vaše lepe nauke in gledajo na vaše zaderžanje, oni vas posnemajo, oni so vam podobni.

Tistim staršem, ki svojim otrokom slabe izgleda dajejo, imam še nekaj povedati. Ali veste, kaj ste? Jes vam povem z besedami

*ako pa
sama prav
ne napreduje
ne dela.*

sv. Krizostoma, ki pravi: „Ubijavci ste! morivci ste! in pregreha, ki jo storite, je hudičeva!“ zakaj hudič je ubijavec od začetka, ker je z grehom ljudi v smert pripravil, — in ravno tako morite vi duše svojih otrok, ker jih v greh zapeljujete!

Kako bodo taki starši enkrat pred Bogom odgovor dajali? Kristus Gospod žuga „gorje“ vsakemu človeku, kateri bližnjega pohujša, to je, ga v greh napelje. Prav posebno pa se je serdil nad tistimi, ki otroke zapeljujejo. „Kteri pa ktereга teh malih pohujša, ki v me verujejo, njemu bi bilo boljše, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil, in se utopil v globočino morja.“ Kaj se bo še le staršem zgodilo, ki svoje male pohujšajo, jih od Jezusa odvrčajo in zapeljejo? Za take starše je pa mlinski kamen še premalo; njih kaznen bo večno pogubljenje.

S k l e p.

Zato prosim vse starše, naj pazijo na vse svoje besede in dela, da otrokom nobenega pohujšanja ne dajo. Vedno naj se varujejo, posebno če so njih otroci vpričo, da ne bodo lagali, ne kleli, ne opravljali, ne drugih ljudi grajali in sodili; sicer se bodo otroci vseh teh napak in pregreh od njih naučili, in vsi vkup, starši in otroci se bodo pogubili. Toliko bolj pa naj si prizadevajo, da svetijo svojim otrokom z dobrimi deli, da otroci vidijo dobre dela, in hvalijo Očeta, kateri je v nebesih. Tako bodo starši svojim otrokom vidni angelji varhi, kar angelji varhi nevidno delajo, to starši delajo vidno; oni svoje otroke vodijo proti nebesom. Enkrat pa bodo potolaženi pred sodnika stopili, v sredi svoje družinice mu bodo zamogli reči: „Tukaj so, o Gospod! ki si mi jih izročil, nobeden zmed njih se ni pogubil.“ Amen.

Pridiga za obletnico cerkvenega posvečevanja.

(Nečistost prinese veliko škodo; gov. J. S.)

„Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ (I. Kor. 3, 17.)

Vvod.

Kaj je celi svet družega, kakor velik tempelj božji? Hribi in doline, ravne polja in sterne pečine, neba hitri oblaki, morja in rek šumeči valovi, zlato solnce, ponočni mesec in migljajoče zvezde, kaj družega so, kakor velik tempelj božji? Kratko: vse stvari nam

oznanujejo, kako dober in mogočen vendar more biti „naš Oče,“ kateri je v nebesih.“

Poznam pa še drugi tempelj božji, v katerem stanuje sam Jezus v podobi belega kruha; poznam tempelj božji, v katerem je sedem živih studentev, ki napajajo naše duše za večno življenje. Ta božji tempelj je naša cerkev, — so katoliške cerkve po vesoljnem svetu. In glejte! ravno danes obhajamo obletnico cerkvenega posvečenja, zatoorej se pa veseli tudi sv. mati katoliška cerkev, in današnji praznik precej v začetku sv. maše tako-le pozdravlja: „Čuden je ta kraj; tukaj ni družega, kakor hiša božja in vrata nebeske. Moja duša želi, hrepeni in koperni po Gospodovi hiši.“

Vem pa še za tretji tempelj božji, ktereга si je sam sv. Duh v svoje prebivališče, izvolil, in ta tempelj božji ste vi, so vsi katoliški kristjani. Že sv. Pavelj v svojem listu do Korinčanov tako-le piše: „Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da Duh božji v vas prebiva? Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal, Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ Ja moj kristjan! ti si tempelj božji, tempelj sv. Duha! Res velika čast za te! O koliko si torej moraš tudi za čistost in svetost tega tempeljna sv. Duha prizadevati!

Ta tempelj božji pa oskruni vsak smerten greh, posebno pa nečisti greh, ktereга se posebno pri cerkvenih shodih toliko godi. Cerkvono žegnanje se obhaja, da bi se Bogu zahvalili za nezasluzeni dar sv. vere in se veselili, da si je Kristus v naši cerkvi svoje prebivališče izbral; pa usmiljeni Jezus v presv. rešnjem Telesu! kdo izšteje vse razuzdanosti, boje, plese, pohujšanje in kletve, s kterimi te kristjani ravno danes žalijo! Tako ti torej povračujemo Tvojo veliko ljubezen v presv. rešnjem Telesu! To imaš torej v zahvalo, da si svojo rešnjo kri do zadnje kaplje za nas prelil! Ja ljubi moji kerščanski bratje in sestre! še ajdje niso tako delali, kakor se zdaj pri nas godi! Ne čudimo se torej, da Bog tudi naših prošenj ne uslišuje! Glejte, obhajamo danes obletnico cerkvenega posvečenja in jes sem vam precej v začetku tri božje tempeljne pokazal; pa peljal vas bom danes le v tretji tempelj, v tempelj vašega serca, ki se posebno z nečistim grehom oskruni. Vas varovati strupene kače nečistosti, bom torej danes govoril od žalostnih nasledkov tega greha

1. za nje, ki ga storijo in
2. za njih otroke. Zvesto poslušajte!

I. del.

O da bi imel angeljsko trobento, ktera nas bo vse enkrat pred pravičnega Sodnika budila! Ž njo bi rad zbudil vse nečistnike iz smertnega spanja. O da bi zamogel vsaj nedolžne pred to strupeno kačo obvarovati, ker strašne so besede sv. Pavlja: „Kdor

tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal.“ Za to gnado, o Jezus! te bomo pa danes pri sv. meši prosili. Gospod usliši našo molitev! In naše vpitje naj k Tebi pride!

1. Strašno je gledati sedanji svet, kako pada od dne do dne skoz nečisti greh v časno in večno nesrečo. Že je zginila lepa nedolžnost in sramožljivost več del tudi iz naših krajev, in gerda pošast, nečistost, visoko svojo bandero derži. Da jih tudi v . . . ki fari cela truma za to kačo leta, nam očitno pričajo farne kerstne bukve, ktere božje maščevanje črez našo faro glasno kličejo. Fantov in deklet ni več sram slabo znanje delati, po kerčmah letati, pijančevati in ponočevati. Ja, še celo taki se najdejo, ki terdijo, da prešestovati ni tak greh, kakor duhovniki vpijejo. O oslepljeni reveži, odprite danes svoje ušesa in poslušajte, kako strašno je Bog ta greh preklel: „Kdor nečistost uganja, bo hitro červom v živež, in njegova duša bo izbrisana iz bukev večnega življenja“. (Sir. 19.) Vsako ženstvo, ki nesramno živi, bo kakor blato na časti pomandrano“. (Sir. 9, 10.) Tako večna resnica govori, in kje se najde človek, ki tega ne bi verjel? Če kdo reče, da nečistost ni greh, mora tudi reči, da krasti in ubijati ni greh, zakaj ravno tisti Bog, ki je prepovedal: „Ne ubijaj! ne kradi! je tudi rekel: ne prešestuj!“ In če me baraš, ali je pa Bog tudi ta greh že očitno kaznoval? Ti pokažem ves človeški rad, kterege je nečistost potopila. Tamkej najdeš mertvaško morje, kjer so stale nekdanj lepe mesta, pa nečistost jih je potopila. — Ona še zdaj cele hiše, vesi in dežele z nesramno boleznijo napolnuje, prinaša toliko revščine in svet s hudobnimi ljudmi napolnuje. Da je to res, vsakteri lahko vidi.

O ljubi moji! težko mi je danes govoriti, nekaj zato, ker ne bi rad nedolžnih žalil, nekaj pa se bojim, da bi moje besede tistim, ktere zadenejo, bile bob ob steno, ker malo jih pomisli veliko škodo, ktere jim nečistost prinaša; naj toraj ti posebno poslušajo, ker jes rečem,

a) da nečistost cele hiše in soseske nesrečne stori. — Le pojdite v take hiše in našli bote ljudi brez potrebne živeža in poštenega oblačila. Za pečjo lakota in revščina pri oknu ven gleda. Nimajo taki reveži večkrat tudi strehe, ki bi jih varovala pred dežjem in mrazom, nimajo postelje za trudne ude, ne košček kruha za lačni želodec. Kaj ne, mladenči in dekleta! da tako življenje ni veselo? Pa pomislite danes, morebiti da ste tudi vi ravno na tem potu? Pa za božjo voljo! bote barali, „kam so pa ti ljudje svoj zaslužek djali, saj so v svojih mladih letih še vendar precej zaslužili?“ To morebiti sami bolj veste, kakor jes. Veči del so v kerčme znosili, nekaj so potratili na rajih, pri igrah itd. nekaj je odnesel jud, ali kakošen drug kupec za slabo robo, ktero so v kratkem raztergali; toraj se tudi ni čuditi, da nekteri posli na koncu leta čisto malo plače potegnejo. In tako napravijo mladi ljudje svoje premoženje, med tim pa zginejo tudi mlade

leta in zgodnja starost pride; pa reveži nimajo zdaj družega, kakor od nečistosti vse mertve ude, terganje po životu, lačen želodec, prazne roke. — Tako vidite, ljubeznjivi! se nečisti greh že nad celimi hišami in soseskami maščuje.

Pa kdo bo mladim toliko zameril, ker tudi starejši večkrat k temu grehu pripomagajo? „Ja, se izgovarja marsiktera slepa mati,“ jes ne morem svoji hčeri znanje s tem človekom braniti, saj pravi, da jo bo vzel, in ona bo preskerbljena.“ O slepa nesrečna mati! po grešnem potu hočeš toraj svojo hčer preskerbeti? Moreš le terpeti, da se po noči okoli klati, po skrivnih kotih zahaja in se možkim nastavlja? Pomisli, da sv. pismo govori: „Kteri se po tem potu ženijo, tim bo hudobni duh škodoval.“

b) Nečistost tudi tvoje zdravje pokonča. Od Onana govori sv. pismo, da je nečisto živel, pa Bog ga je z naglo smertjo kaznoval. Pa kaj bom našteval izglede iz starih časov? Iz naših časov vam bom nek strašen izglede povedal, kterege sem ne zdavnej v „Drobtinah“ bral: Mlada Suzana, v nekem mestu na Nemškem doma, je borne stariše imela, in jih je hitro zgubila. Brez božjega nauka je izrastla, se dala hitro v greh zapeljati, in ker so jo v njenem domačem kraju preveč poznali, se v neko veliko mesto poda, svoje nesramno truplo prodajat. — Bog jej bolezen pošlje, vsa revna se v svoje domače mesto poverne, vsa polna gerč, blede pa tudi objokana pride, ter obeta, da nikoli več se v poprejne grehe povernila ne bo. Kakor hitro se pa ozdravi, in od dobrih ljudi postrežena svojo moč dobi, spet zgine in se v poprejno, nesramno življenje poverne. V nekolikih letih se privleče spet v svoje domače mesto nazaj; kdor jo ugleda, prestraši se. Nekoliko cunj njeno smradljivo truplo pokriva, nesramna bolezen se jej na obličji pozna, težko do bolnišnice prileze, kjer je hotla zadnjo streho dobiti; ali njeno vpitje zavoljo strašnih bolečin, čuden smrad njenega truplja je bil toliki, da niso mogli drugi bolniki zraven nje obstati. Na ves glas so gosposko priklinjali, da tako pod streho imajo. Sklenili so nesrečno Suzano iz bolnišnice spraviti, ali kam hočejo gnjilo truplo djati? Na britofu tistega mesta je neka stara kapelica na mestu kostenjaka stala, v tisto ubogo Suzano zanesó. — Kedar se mertvaške vrata odpró, vstraši se, da glasno zavpije: „Moj Bog! kaj me hočete živo pokopati?“ Rada bi zbežala, pa ni več iz postelje mogla. V neki kotec jo položijo in v kratkih dneh je umerla. Tako so se nad njo spolnile besede sv. Duba: „Kdor nečistost uganja, bo hitro červom v živež“. In tacih izgledov imamo kakor listja in trave.

Glejte, ljubeznjivi! kam nečistost pripelje. Device, lepe kakor spomladansko solnce so videti vse blede in že se jim bližnja smert na obrazu bere; ker k sramoti, revščini in k terpljenju zapeljane device se velikokrat pridruži tudi huda bolezen, — zgodnja smert. — Krepke mladenče vidiš zveneti, in se posušiti kakor pokošeno

travo. In tje na britof poglej, videl boš starega očeta in žalostno mater britko jokati na grobu svojega nesrečnega sina, nesrečne hčere. Pojdi po mestih in videl boš po bolnišnicah take nesrečneže in nesrečnice žive gnjiti. Poglej globoko v krilo matere, černe zemlje in pomisli, kaj bo tudi v kratkem s tvojim toliko češčenim truplom? Videl boš nek gnil obraz, ki je še pred kratkim nesramne oči na se vlekel, zagledal boš pest červov, ki se s človeškim mesom gostijo. Tebe bo groza obšla, in če si še kristjan, boš hitro baral: Kaj bo za neumerjočo dušo? In tvoja vest ti bo odgovorila,

c) da nečistost tudi dušo umori, pamet zaduši in vso dobro voljo za božje reči odvzame. In naj se pridigar na leci še toliko ubija, naj si spovednik v spovednici še toliko prizadeva, seme božje besede pade le na terdo, suho skalo. Ja res, velika je škoda, ktero nečistost celim hišam, soseskam in človeškemu telesu nareja, pa še neizrečeno večja je škoda, ktero prinaša neumerjoči duši. Ni čuda, da nad takimi žalujejo sv. nebesa, zemlja zdihuje, žalujejo angelji varhi, žaluje njih kraljica, devica Marija; med tem, ko se peklenški brezden zavoljo bogate žetve veseli. — Pa naj bo zadosti od tega, saj vsaki, ki še ni popolnoma na duši slep, lahko spozna neizrečeno škodo tega greha; toraj še v kratkem od žalostnih nasledkov tega greha za otroke nezakonskih staršev v

II. delu.

a) Perva škoda za take otroke je, da se za njih izrejo premalo skerbi. „Ako pa kdo za svoje, in zlasti za domače nima skerbi, je vero zatajil, in je hujši od nevernika.“ (I. Tim. 5, 8.) Le sami presodite, kje bote našli nepoštenega očeta, ki bi za zveličanje svojega otroka prav skerbel? Njemu ni za otroka, ampak le gleda, kako bi svojim črnim željam vstregel. Kdor za svoje poštenje in zveličanje ne skerbi, koliko manj bo za poštenje drugih skerbel? In kakošen izgled bo otrok posnel od tacihi staršev? „Gorje pa človeku,“ pravi sv. pismo, „po katerem pohujšanje pride!“ Kako bo zamogla nezakonska mati sama svojega otroka tudi v strahu božjem izrediti? Kako ga bo zamogla pred toliko zapeljivim svetom obvarovati?

b) In kaj ima tak otrok tudi od svojih staršev upati? Revče gre po svetu brez poštene obleke, brez krajcarja denarja, kakor je šla tudi Abrahamova dekla. Hodila je revca po puščavi s svojim sinom, ki je od žeje že umiral. O naj bi take nesrečne matere si to dobro k sercu vzele! Vodo scer bodo dobili vaši otroci v naši deželi; pa kruha za lačni želodec, postelje za trudne ude, tople hiše za bolno telo ne bodo vselej in povsod dobili. Brez domače strehe se bodo po svetu okoli klatili in vas morebiti kleli.

Slepe matere! ali se vam vaši otroci nič ne smilijo? Nepošteni očetje se večkrat z nekterimi Judeževimi krajcarji odkupijo, ali še čisto svojo upijočo vest zadušé, da od vas ničesar vedeti nečejo. Kaj ostane vašim otrokom? — Slaba izreja, borna obleka, žalostno življenje, še žalostnejša starost, križi in veliko terpljenje? In kaj bo za njih dušo?

Ja žalosten moram reči, da taki otroci so večkrat še hudobnejši, kakor njih starši. Greh, v katerem so bili rojeni, to je njih dota, ker jabelko ne pade daleč od drevesa. Brez kerščanskega izrejevanja grejo vsi divji po svetu, in ko le nekoliko že odrastejo, tudi oni druge zapeljujejo, in tako gre vaš greh od roda do roda. — Bil sem svoje dni na Kranjskem, tamkej kjer bistra Sava izvira. Videl sem jo, da je bila čisto mala vodica in mislil sem si: Ali je to mogočna Sava, ktera ladije nosi? — Črez nekoliko se podam na pot v Hervaško deželo. Pridem na Zagrebški most in zagledam ravno tisto Savo, ktera na Gorenskem izvira; pa kolik razloček! Ta na Gorenskem toliko mala Savica se vali mogočna, široka Sava in hitre ladije se po njej zibljejo. To podobo, ljubeznjivi! si lahko sami razložite; jes le toliko rečem: da že marsikteri nepošten oče, marsiktera nezakonska mati v zemlji trohni, njih greh pa še vedno živi v njih otrocih in se množi od dne do dne. Pogrebci spet pridejo, zakopljejo njih otroke, pa greh še vedno živi v njih otrok otrocih. O ljubi moji! dobro premislite to in zraven tega tudi Jezusove besede: „Ako ne bote do zadnjega vinarja škode povernili, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“

Sklep.

Ljubeznjivi! kaj ne, ostra pridiga? Ali bo pa tudi pri vas dober sad obrodila? Glejte danes je cerkveno žegnanje, vesel Gospodov dan; in jes se bojim, da bo marsikteri pri policu današnjo pridigo pozabil; jes se bojim, da se bo marsiktera deklica, ktera je zdaj v sereu ginjena, še danes na raju veselo vertela? Tim bi še enkrat prav glasno klical: O imejte svojo časno in večno srečo pred očmi, ker prišle bodo leta, da bote nad svojo slepoto britke solze točili; le verjemite mi, da vas na slednjo uro ničesar tako grizlo ne bo, kakor nečisti greh! Tistim pa, ki so tudi od nezakonskih staršev, pa so vendar pošteni in brumni kristjani, danes prijazno roko podam in jim rečem: Ne zamerite ljubi prijatli in prijateljice! vas ne mislim, ampak vas še veliko več spoštujem in srečne štejem, da ne hodite po potu svojih staršev; toraj Bog vas živi, ljubljenci in prijatli Jezusa Kristusa! Amen.

Pridiga za praznik vseh svetnikov.

(Kako je plačilo v nebesih? Kako ga dosežemo? Gov. D. L.)

V Jeruzalemu / XI. 89

„Veselite se in radujte, ker vaše plačilo
je obilno v nebesih!“ (Mat. 5, 12)

V v o d.

*lepega
sina,*

Sveti Pavelj je bil zamaknjen v tretje nebesa in je videl skrivnosti božjega kraljestva. Lahko bi nam bil tedaj povedal, kakošno da je tamkaj plačilo zveličanih; vendar nam sv. apostelj nič druzega ni povedal, kakor to, da nebeškega veselja človek ne more ne zapopasti ne izreči: „Nobeno oko ni videlo, piše on, nobeno uho ni slišalo, nobeno serce ni občutilo, kar je Bog tistim obljubil — pripravil, ki ga ljubijo.“ Dokler smo na svetu, ne moremo si nebeškega veselja misliti, zato, ker na svetu ni take stvari, da bi bila temu veselju le od daleč podobna. Sveti Gregori o tem govori v priliki, in pravi: Postavim, mati rodi *sina* v temni ječi, da do svojega 18. leta nikdar belega dneva, svitile luči ne vidi. Mati mu večkrat pripoveduje od lepega podnebja, od svetlega solnca, posebno kedar zjutraj izhaja in kedar zvečer zahaja; mu pravi o lepoti lune in zvezd po noči, mu pravi o lepih pticah in njih petja itd. Sin posluša in se čudi, pa od vsega nič ne zastopi, ker vsega tega še videl ni, in prša: Mati, kakošno je vendar solnce? kakošne so zvezde, kakošni so ptici? jes vas ne zastopim. Solnce je svitla luč, ki svet razsvetljuje in greje. Kaj je pa luč? kaj je svet? Luč preganja temo in dela dan. Kaj pa je tema, kaj je dan? Tega ne morem zastopiti. In kaj je pa svet? Svet je velik kraj, kjer je veliko malih in večih mest, trgov, vasi, veliko morje, reke, jezera, otoki, polja, travniki, hribovi in doline, kjer je na milijone ljudi in žival vsake verste. Oh! zdihnje Sin: O! zdaj še manj vem kakor poprej! Kaj so mesta, kaj morje, kaj reke, kaj polje, kakošni so ljudje, kakošne so živali? — Tako mati na zadnje nima več besedi, da bi mu svoje misli razodela. Ravno tako, kristjani, kakor tistemu *sinu*, se tudi nam godi, kedar hočemo vedeti, kaj so nebese. Mi slišimo, beremo, govorimo veliko o lepih nebesih, kjer zveličani svoje plačilo prejemajo, pa vendar tega zastopiti ne moremo, zato ker človeško oko ni videlo, človeško uho ni slišalo, človeško serce ni še občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo.

Tudi jes ne vem, kaj so prav za prav nebese, tudi nimam besed, da bi vam jih jasno popisal. Vendar vam hočem danes nekaj, kar mi je mogoče:

1. O nebesih povedati, da bote sami razsodili, kako veliko je plačilo v nebesih in

2. Vam bom povedal, tri pripomočke, s katerimi zamoremo to (veselje) plačilo doseči.

Vsi svetniki in svetnice božje pa, ki se z Bogom že veselite in uživata plačilo, ktereга ste si z velikimi težavami zaslužili; vi sprosita mi pri Bogu milost, da bom zamogel prav govoriti vam na čast in to posebno danes, ko vaš god slovesno obhajamo!

I. del.

Jes prav ne vem, kaj in kako o tistem plačilu govoriti, ktero je zveličanim pripravljeno. Sveti Zlatonst se čudi božji dobrotljivosti, da je Adama tako visoko postavi, da ga je bil postavil gospodarja tega lepega, tako velikega sveta, gospodarja črez ribe v morju, črez živali na zemlji in črez ptice pod nebom. Vse to je Bog Adamu storil, še preden je Adam Boga poznal, preden je Adam Bogu kako čast skazal. Kako bo Bog še le nas poplašal, ki mu vendar čast skazujemo vsak dan? Kako bo še le tistih poplašal, ki so se trdo vojskovali vse svoje življenje, da bi le Bogu prav služili.

Kako velike dobrote deli Bog na tem svetu svojim sovražnikom t. j. grešnikom. Ljubo solnce dan za dnevom sveti nad pravičnim in nad grešnikom. Dež rosi nad poljem pravičnih, kakor tudi krivičnih. Karkoli zemlja rodi želiša, živali in žlahtne rude zlato in srebro, vse to vživa grešnik ravno tako kakor pravični, in še bolj grešnik. Ako je pa Bog na svetu tako dobrotljiv do svojih sovražnikov, kako bo še le enkrat svoje prijatlje poplašal? Če tistih z dobrotami osipa na tem svetu, ki ga sovražijo, kaj bo še le enkrat tistim storil, ki so mu zvesto služili?

Sveti Ignacij pravi: Kako ostudna mi je ta zemlja če nebesa premišlujem? Ta svet pač res družega ni, kakor hiša žalovanja, kjer obogi otroci Adama greh prvih starišev objokujemo. Tukaj se moramo noč in dan vojskovati. Tukaj je bolnišnica, kjer vsi bolni ležimo. Tukaj je ječa, kjer vsi v grehih zdihujemo, dokler nas vseh smert, danes mene jutri tebe, ne reši. Vendar moramo spoznati, da nam Bog več dobrega skazuje, kakor smo vredni. Če nam pa že tukej toliko dobrot skazuje, kaj nam bo še le dal, kedar k njemu pridemo? Če nam tukaj v ječi, v bolnišnici take dobrote skazuje, kakošno mora še le biti plačilo svetnikov.

Pomislimo še, kako drago da so služabniki božji nebesa kupili, koliko so preterpeli! Na milijone mučencev je svoje premoženje, kri in življenje z veseljem dalo za nebesa. Vseh teh vam naštevati ne morem. Le povejte! ali je na svetu kaka reč, da bi človek za njo svojo glavo dal? Ali bi jo dal za ves svet? In vendar za nebesa so jo svetniki radi dali. Poprašajte Jezusa Kristusa samega, on vam bo pokazal, koliko so nebesa vredne. Da vas je za nebesa pridobil je celih 33 let na svetu toliko terpel, da se ne

da izreči; v najhujši revščini in velikem preganjanju je terpel; svojo glavo je dal, da so jo s ternjem bodli; svoje roke in noge je dal, da so jih z žebli prevertali; svoje ramena, da so mu težki križ naložili; svoje serce, da so mu ga s sulico prebodli; vse njegovo telo je bilo razmesarjeno; na križu je med dvema razbojnikoma umerl. Vsaka kapljica njegove svete rešnje kervi je več vredna, kakor tisuč svetov in vendar je on vso pretil do zadnje kaplje. In zakaj? Zato da nam je nebesa kupil. Koliko morajo tedaj te nebesa veljati?

To tedaj pomislimo, kako drago nam je Zveličar, nebesa odkupil kako drago so si ga svetniki pridobili, in lahko razsodimo, koliko da veljajo, kako plačilo nas tamkaj čaka. Ne moremo ga zapopasti še manj pa z besedo izreči. Tega plačila pa ne bo vživala sama duša, ampak tudi telo, ko od smerti ustanemo.

1. Telo bo ostalo vselej mlado brez vse starosti. Naše telo se mora zavoljo greha spet v prah spremeniti, kakor ga je Bog obsodil. Prah si in v prah se boš spet spremenilo. Ali na sodnji dan, kedar bo angeljska trobenta zabučala, bo spet ustalo in na vekomaj mlado in srečno ostalo. Naj si kdo umerje še tako star, ustal bo mlad in nikdar se ne bo več postaral, kakor se to na tem svetu godi.

2. Telo naše bo lahko in hitro kakor angelji. Kako hitro se na tem svetu utrudimo ali pri delu ali na poti, da še celo v molitvi zadremljemo, ker težko je naše truplo kakor svinec. Tam v nebesih se bo pa lahko sprehajalo, hitrejši ko misel, hitrejši ko ptica, hitrejši ko blisk, hitrejši ko angelji po nebeških širjavah.

3. V nebesih bo večno zdravje brez bolezni. Ta svet, sem rekel, je velika bolnišnica. Tukaj je eden z leseno nogo, tam drugi brez rok. Tukej je eden slep, drugi mutast, tretjega bolezen tlači. Vse bi radi dali, da bi ljubo zdravje zadobili; le v nebesih bodo vsega imeli, kar jim tukaj pomanjkuje.

4. Tam bo večno veselje brez nesreče. Vsa sreča na tem svetu je juterni rosi podobna, ki hitro zgine, kedar jo solnce obsije. Le tam v Očetovi hiši, pravi Jezus, se bote na vekomaj veselili in vašega veselja vam ne bo nobeden vzal.

5. V nebesih bo večno življenje brez smerti. Zoper silo smerti ga ni zdravila na verti; kar se na zemlji rodi, smert v prah in pepel spremeni. Vsaka hiša, majhna in velika, ima dvojne vrata, skozi ene ga noter prinesejo, skozi druge ga ven odnesejo. O koliko bi bogatin dal, da bi se smerti rešil, da bi si življenje le nekaj dni podaljšal, pa vse zastonj! Smert nobenemu ne prizanes. Le v hišo nebeško smert priti ne more. „Pravični bodo vekomaj živeli in pri Gospodu je njih plačilo.“ (Mat. 5, 16.) Kaj ne da, preljubi, le nebesa doseči si vsak serčno želi!

Pa kdo bo to plačilo dosegel? Na to hočem tudi hitro odgovoriti. Poterpíte.

II. del.

Vsak popotnik v ptujih deželah mora tri reči imeti: Veliko razumuost, da ga razbojniki ne okrađejo in slabi ljudje ne ogoljufajo; veliko skerb, da lakoti in mraza ne terpi; veliko poterpežljivost, da vse težave lahko prestane.

Preljubi! tudi mi, to ste že večkrat slišali, tudi mi smo popotniki proti nebesom. Tukaj se le malo mudimo in proti nebesom hitimo. Kako bomo pa po težavni poti v nebesa prišli? Svetniki vsi, ki zdaj tam gori že z Jezusom kraljujejo, so nam to pot pokazali. Tudi svetnikom je bilo velike razumnosti treba, da so se greha in grešnih priložnost obvarovali. Treba jim je bilo velike skerbi, da so si dobrih del in čednost nabrali. Treba jim je bilo, velike poterpežljivosti, da so vse terpljenje in preganjanje voljno, stanovitno prestali. To storimo tudi mi.

1. Kristjan se mora greha varovati. Greh je razbojnik naše duše, ki jej milost božjo in nebeško kraljestvo ukrade. Ko je Bog prvega človeka vstvaril, mu je prepovedal jesti od sadu nekega drevesa ter rekel je: Kakor hitro boš jedel, umreti moraš. Adam je prepoved prelomil in kaj se je zgodilo? Ali se je žuganje božje spolnilo? Učeni Korneli pravi: Kaj pa da se je spolnilo? Dasi-ravno na telesu takrat hitro ni umerl, umerl je pa vendar pri tisti priči na duši, in to je veliko hujša nesreča. Smert duše pa obstoji v tem, da človek iz pravičnega postane grešnik, iz prijatelja božjega njegov sovražnik, iz otroka božjega otrok pekla. Poglejte tedaj, kako strašen razbojnik je greh! Zatorej se ga moram varovati, ako hočemo srečno v nebesa priti.

Take zglede imamo nad svetniki. Sveti Edmund n. pr. je imel navado reči, da rajši se da sežgati, kakor v greh dovoliti. Sveti Anzelm pravi: Ako bi na eni strani videl greh, na drugi pa peklenko terpljenje, rajši bi se v pekel vergel kakor greh doprinesel. Sveti Amon je imel vedno v peči razbeljeno železo, s katerim si je roke in ramena žgal, kedar so ga skušnjave silile, da le v greh ni padel. Neka služabnica svete Brigite si je noge oparila, kedar jo je nek človek na ples vabil, da ni mogla za njim iti. Vidite kristjani, tako so sovražili greh svetniki in svetnice božje. Tako storimo tudi mi, pa prosimo Boga, da nas skušnjav obvaruje: In ne vpelji nas v skušnjavo! Rajši hočemo vse prestati, kakor Boga razžaliti; rajši hočemo serce iz telesa dati, kakor Boga z grehom prodati, ga z grehom iz serca zagnati.

2. Kristjanu vendar ni še zadosti, da se le greha varuje, ampak mora si tudi dobrih del in čednost nabirati po zgledu svetnikov. Dobre dela so živež naše duše, so jej obleka, ki Bogu dopade, so popotni denar, ki gre se v nebesa za nami, potem ko nas je vse zapustilo.

Poglavitne dobre dela so pa kakor dobro veste: molitev, post

in miloščina. Tudi veste 7 telesnih in 7 duhovnih del milosti, pa vseh teh vam danes ne bom razlagal; ampak rečem: da pokoro moramo delati in grehe zmiraj bolj zbrisovati, da spet prijatli božji postanemo. Kolikor bolj smo grešili, toliko ostrejši se moramo pokoriti. Poznemajmo svetnike. (Sv. Ananija, učenec sv. Marka je nekdanj le po nedolžnem žensko pogledal in zavoljo tega je imel veliko skušnjav. Da je samega sebe pokoril, si je oko iztergal in pozimi se je v merzlo vodo vlegel.) — Sveti Markarij, ker se je dal enkrat satanu v greh zapeljati, se je zato 40 dni postil in je Boga odpuščenja prosil. Sveti papež Marcellin je pod cesarjem Dioklecijanom, ki je kristjane moril, krivim bogovom daroval kadilo, ker se je smerti bal. Pa tega greha se je tako skesal, da se je podal k zbranim škofom in jih je prosil, da mu odvzamejo papežovo čast in da naj ga ne pokopljejo na žegnani zemlji. Zbrani škofje mu pa to prošnjo odrečejo, rekoči, da oni ne morejo in ne smejo soditi, Kristusovega namestnika. Potem se poda papež v Rim in cesarju ojstro očita, da ga je v tako pregreho prisilil. Še le s tem, da je svojo kri prelil, je mislil svoj greh spokoriti. Sv. Marija Egipčanska, potem ko je svoje grehe spoznala, se je podala v tisto puščavo, kjer se je Gospod Jezus 40 dni in 40 noči postil in kjer ga je satan skušal. Tukaj se je pokorila s postom tako, da 17 let ni družega vžila, kakor vodo in dva kruha; njena postelja je bila terda skala in umivala se je z lastnimi solzami za dobi vsak dan. Takih izgledov ojstre pokore ne bom dalje našteval, le to še rečem: Vsak ve, da za greh je pokora potrebna; če ne na tem, gotovo na unem svetu; enkrat ga mora šiba božja zadeti. Kdor se je z očmi pregrešil, naj zanaprej berzda svoje oči; kdor je rad kaj slabega poslušal, naj varuje ušesa; kdor se je pregrešil z jezikom, naj ga zanaprej za zobmi derži; kdor je bil samogolten, naj se posti in ubozim naj dobrote skazuje. Brez pokore nebeškega plačila zadobili ne bomo. Le po dveh potih ga dosežemo. Kdor je zgubil pot nedolžnosti, naj nastopi pot ostre pokore.

3. Kristijan, ki hoče v nebesa priti, mora revščino, boleznin in vse, kar svet „nadlogo ali križ imenuje“, iz ljubezni do Boga vóljno preterpeti. Vse to, pravim, svet imenuje križ. V resnici pa ni tako. Bog nam jih pošilja v naše zveličanje, da se grehov očistimo, kakor se zlato v ognju vseh madežev očisti. Tomaž Akvinski pravi, da križi so nam ravno tako velike dobrote, kakor dar svete vere. Nek drugi cerkveni učenik jih imenuje še večo dobroto, kakor sveto vero. Bog namreč sveto vero vsem daje brez razločka prijatlom in neprijatlom, nadloge in križe pa naklada samo prijatlom. Zato vidimo, da grešniki in neverniki v bogatijah in srečah živijo, pobožni pa v revščini in nesrečah zdičujejo; ker Bog tistega tepe, katerega ljubi. Za Kristusa moramo terpeti, ne samo va-nj verovati, ukazuje sv. Pavelj. Sveti Gregor Nacjancenski imenuje nadloge kraljevo pot do nebes. Sveti

Zlatoust pravi, da verige, s kterimi je bil sv. Pavelj vklenjen, več veljajo, kakor vse kraljeve krone, več kakor službe angeljev. Iz ljubezni do Zveličarja želi tudi on uklenjen biti in sklene svoje želje z besedami: Nobena reč večega veselja ne da, kakor nadloge terpeti zavoljo Kristusa. Ko je kardinal Fišer od hudobnega kralja Henrika VIII. po nedolžnem bil k smerti obsojen, se je je razveselil. Ko se je dan smerti približal, oblekel se je v najlepše oblačila, ker rekel je, da ta je dan njegove ženitnine. Ko pa na morišče pride, verže od sebe svojo palico rekoč: Zdaj pa te ne potrebujem več, lahko kakor ptica do nebes brez tebe zletim. Na hitrem še svoje ljudstvo k stanovitnosti v veri opominja. Potem zapoje še zahvalno pesem: Te Deum laudamus — Tebe o Bog mi hvalimo, in voljno položi glavo pod sekiro. Glejte, taka je poterpežljivost svetnikov v terpljenji. Poprašujte se, prosim, ali jih morete posnemati, ali boste zamogli za njimi v nebesa priti?

Sklep.

Nebeškega plačila vam popisati ne morem, to sem hitro od začetka povedal. Pa tega mi tudi treba ni. Saj vsi verujete, da je tako veliko, da se izreči ne more. Človeško oko ni videlo, uho ni slišalo, človeško srece ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo. Prašam pa zdaj: ali ste na pravi poti do nebes? Ali se že znate greha varovati? ali ste si že veliko dobrih del, zakladov za nebesa nabrali? ali imate pravo kerščansko poterpežljivost v križih v nadlogah? Če vam ta pot manjka, ali hočete morebiti po drugi poti v nebesa priti, kakor so svetniki prišli? Le črez oljsko goro in črez kalvarijo so oni za Jezusom hodili in so za njim v terpljenju in v zaničevanju v nebesa prišli. Nebesa silo terpijo in le močni jih bodo na-se potegnili. Po stopinjah svetnikov hodimo za Jezusom tudi mi in tudi nam bo potem enkrat Jezus rekel: „Veselite se in radujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih. Amen.“

Na vernih duš dan.

(Varujmo se vic, in pomagajmo dušam iz vic; gov. J. A.)

„Sveta in dobra je misel moliti za
mertve, da bi bili rešeni grehov.“
(2. Makb. 12, 46.)

V v o d.

Kerščanski poslušavci! Davi sem vas peljal v duhu v svete nebesa, v tisti srečni kraj, kjer se veselé svetniki, kjer že tudi, kakor upamo, marsikteri naših znancev neminljivo plačilo vživa, in kamur bomo prišli tudi mi, če bomo v dobrem do konca stanovitni ostali. — Kam pa vas hočem zdaj popoldne peljati, kaj vam povedati? Rad bi vam kaj veselega povedal, pa ne morem. Ta černa štola, ta-le mertvaški oder, te-le mertvaške kosti, in vi sami černo oblečeni — to vse me opominja, da se nismo k veselemu, ampak k žalostnemu godovanju zbrali. Obhajamo namreč danes in jutre spomin vernih duš v vicah. — Ker ste me, ljubi poslušavci davi spremljevali, ko sem vam v duhu razkazoval veselje in srečo zveličanih v nebesih, spremite me še zdaj v duhu v tisti kraj, kjer duše vernih terpé, se čistijo in pokoré; pojdite z mano, gremo v duhu v vice!

Vice so kraj, kjer duše tistih terpé in rešenja čakajo, ki so se sicer v gnadi božji iz tega sveta ločili, pa so še male grehe na sebi imeli ali pa se še niso zadosti spokorili. — Da so zares vice, tega nobeden kristjan dvomiti ne sme. Kristus sam nam je to zagotovil, ko je rekel, da grehi zoper sv. Duha ne na tem, ne na unem svetu odpuščeni ne bodo; tedaj morajo tudi taki grehi biti, ktere Bog še na unem svetu odpušča in ti so po nauku sv. cerkve mali grehi. Nekteri cerkveni učeniki pravijo, da Kristus tudi v tisti priliki o vicah govori, ko od nehvaležnega in neusmiljenega hlapca pravi: Resnično vam povem, ne bo šel pred odtod, da bo plačal do zadnjega vinarja. In to nam poterjuje tudi lastna pamet. Za male grehe usmiljeni Bog svojih otrok ne bo vekomaj zavergel; z grehom, in tudi najmanjšim, pa tudi nobeden v nebesa ne more; torej mora biti še tretji kraj na unem svetu, kjer se duše malih madežev čistijo. To terdi tudi sv. kat. cerkev od nekdanj, ker moli in mašuje za mertve.

Tega tedaj, da so vice, ni dvoma. Kakošno pa je terpljenje v vicah, tega ne vemo za gotovo. Pa ko bi vice tudi nič drugega ne bile, kakor ječa, bi bilo že to žalostno dovolj; saj ječa, če tudi zlata, je vendar prostemu človeku le zoperna. — Zdaj pa uče cerkveni učeniki, da duše v vicah terpe in se očiščujejo v ognji, ki se od peklenskega le v tem loči, da nekoliko časa terpi. Sv. Ciril Jeruzalemski pravi: „Jes mislim, da je terpljenje v vicah večje, kot

vse terpljenje tega sveta". Sv. Lidvina, ki je 30 let najhujše bolečine na svojem telesu terpela in je večkrat terpljenje v vica in prikazni gledala in marsikterega svojih ondi spoznala; je od strahu nad takim terpljenjem jokala in se Bogu ponudila, da hoče raji do sodnjega dne svojo bolezen terpeti, če bi le mogla svoje iz vic rešiti!

Ljubi moji! Ko bi nam bilo dopuščeno, da bi mogli nekoliko v vice pogledati, kako bi se pač prestrašili in zavzeli. Prestrašili bi se, ko bi videli neizrečene bolečine, ktere duše tam terpé! še bolj pa bi se prestrašili, ko bi med njimi marsikterega svojih spoznali. Marsikter otrok bi zaupil: Oh moj oče, moja mati so tudi tukaj! starši bi zajokali in rekli: Ali ti naš sin, naša hči tudi tukaj? In še drugi bi roke vili in rekli: In vi naši znanci, naši dobrotniki, naši prijatelji tudi tukaj! in vi naši nekdani duhovni pastirji tudi tukaj!

In ko bi jih mi polni žalosti in milovanja prašali: Kako, po kakošni nesreči, zakaj ste vendar semkaj prišli? bi nam odgovorili: Ne po nesreči, ampak po lastni zanikernosti smo sem prišli. Blagor vam, ki še živite, vi se še lahko ubranite tem mukam, ktere mi terpimo! Naša nesreča naj vas spametuje! — Ja, ko bi bilo dano dušam naših ranjcih nazaj priti, se nam prikazati, kako bi nas pač prosile in opominjevale! Rekle bi:

1. Za božjo voljo: Varujte se vic!
2. Za božjo voljo: Pomagajte nam iz vic!

In to opominjevanje vernih duš hočemo danes premišljevati in k sereu vzeti! Gotovo bo to nam in njim koristno!

Razlaga.

I. Ko je bil neusmiljeni bogatin v pekel pahnjen in je Lacarja v Abrahamovem naročji ugledal, je rekel: Prosim te, oče Abraham, usmili se me in pošlji mi Lazarja, da naj pomoči svoj perst v vodo in pomoči moj jezik, ker strašno terpim tukaj v plamenu! Ko je pa Abraham odgovoril, da to ni mogoče, je prosil: „Če že to ne more biti, pa pošlji saj Lacarja na svet, ker imam še pet bratov, da tudi oni v ta strašni kraj ne pridejo. Ali Abraham mu je zavernil: Saj imajo Mojzesa in preroke, te naj poslušajo! Ja, pa če bi kdo od mrtvih k njim prišel, potem bi pokoro delali. Pa mu zopet Abraham reče: Če Mojzesu ne verjamejo, tudi ne bodo verjeli, ko bi kdo od mrtvih vstal! (Luk. 16, 24—31.)

Če tudi vice niso tako strašne, kakor pekel; vendar uboge duše tam silno terpe. Ko bi mogle, poslale bi nam ktereга od tam, da bi nas svaril, da bi tudi mi enkrat tje ne prišli. Pa to se ne zgodi. Rečeno nam je: Imate evangelje in duhovne, te poslušajte! In res, če nam, ki smo od Kristusa poslani ne verujete, bi tudi ne verjeli, če bi kdo ranjcih nazaj prišel. V imenu vernih duš

tedaj, od njih poslan, danes govorim, njih prošnje vam izročim. One imajo še veliko svojih tukaj: starše, otroke, brate, sestre, znanke, prijatlje; vsem tem danes posebno poročajo in prosijo: Varujte se! varujte se, ljubi bratje in sestre, da ne pridete tudi vi v ta plamen, ker glejte, mi tukaj strašno terpimo!

Kaj pa nam je storiti, da ne pridemo v vice? Treh reči.

1. Se moramo ne samo velikih, ampak tudi malih grehov varovati. — Če kdo brez smertnega greha umerje, pa ima še mnogo manjših nad seboj ali pa če tudi samo enega majhnega, ne more v nebesa, ker nič nečistega ne more v nebesa; zato se mora še tako dolgo v vicah pokoriti, da plača do zadnjega cvenka. — Iz tega pa lahko spoznamo, kako nespametni smo mi, ki se malih grehov tako malo varujemo. Nekteri se še clo s tem tolažijo in pravijo: E, saj to je le mali greh, saj zavoljo tega ne bom pogubljen; kaj pa, če pridem nekoliko v vice! Taki pač ne pomislijo, kaj govoré; ne pomislijo, kakošno terpljenje jih čaka.

2. Se moramo na tem svetu spokoriti. — Res je, če zakrament sv. pokore prav opravimo, so nam vsi grehi in tudi večne kazni odpuščene; ali časne kazni moramo še sami terpeti, ali na tem ali pa na unem svetu. — Kdor ima tedaj le kolikanj razuma, bo rad in z veseljem vse voljno poterpel in se pokoril na tem svetu, iz tega namena, da bi tam ne bilo treba terpeti, tam, kjer se terpljenje sedanjemu še primerjati ne da. Kako nespametno pa zopet mi ravnamo! Koj nam je vsaka mala reč preveč. Kako lahko bi marsikter zakonski greh mladih let s tem spokoril, da bi težave svojega stanu voljno prenašal; tako pa vidimo, da namesto poterpeti, pa kolnejo in se roté. Kako lahko bi bolnik plačal časne kazni na tem svetu, ko bi bolezen brez godernjanja in z voljo prenašal. Tako pa se ravno narobe godi. Namestu spokoriti se tukaj in ubraniti se strašnemu terpljenju, pa si še novo butaro nakladamo za uni svet!

3. Poslužujmo se odpustkov. Slab človek bi težko vse časne kazni na tem svetu odslužil, zato mu pa cerkev na pomoč pride in mu odpustkov ponuja. Kristus namreč je več storil, kakor je bilo za naše odrešenje potrebno. Zadosti bi bila ena sama kaplja njegove kervi in vendar je vso do zadnje kaplje prelil. Marija ni nič grešila in je vendar toliko žalosti in britkosti prestala. Svetniki so silno pobožno živeli, pa so vendar hudo pokorili. Več so storili, kakor bi bilo za njih male grehe treba. To njih zasluženje se pa ni zgubilo, ampak je shranjeno v kat. cerkvi; rimski Papež, najviši ključar pa imajo oblast iz tega cerkvenega zaklada tistim odpustke deliti, ki vredno sv. zakramente prejmejo in v spokornem duhu vse storé, kar je predpisano. — Pa kako zanikerni so zopet v tem nekteri kristjani! Vic se bojé, pokore, zadostne pokore za toliko grehov si ne upajo delati in je skoraj nemorejo; odpustkov pa se

vendar nočejo posluževati. Marsikteremu je še v večnosti žal, da se ni poslužil odpustkov, ki so mu bili na ponudbo. Skoz leto in dan nam cerkev ponuja popolnoma in nepopolnoma odpustke; tako posebno o sladkem imenu Jezusovem in Marijinem, potem ob posebnih dnevih in praznikih tistim, ki so v kakošno bratovščino zapisani, tudi se odpustki sv. leta še zmiraj lahko dobé. Pa vendar se mlačni kristjani teh lahkih pomočkov nočejo posluževati; hočejo raji v večnosti hudo in dolgo terpeti, kot tukaj kaj malega storiti. Morebiti se bodo tam kesali, pa bo prepozno.

To so tedaj trije pomočki, s kterimi se vicam lahko ubramo. Varovati se namreč moramo tudi malih grehov, z voljo moramo tukaj pokoro delati in pridno se odpustkov posluževati. S tem bomo prvo prošnjo vernih duš spoznili, ki prosijo: Varujte se vic! One pa tudi od tam upijejo: Pomagajte nam iz vic!

II. Pošlji Lacarja doli, je klical neusmiljeni bogatin k Abrahamu, da pomoči svoj perst v vodo in ohladi moj jezik!¹⁴ Ali njemu ni moglo pomagano biti, ker je bil vekomaj zaveržen, ker iz pekla ni več odrešenja! — Vernim dušam pa, ki tudi iz vic do nas upijejo, pa lahko pomagamo. Veliko, silno veliko terpé, pa si same pomagati ne morejo. Kar so sejale, zdaj žanjejo in se v ognju čistijo. Zato z besedami poterpéžljivega Joba k nam upijejo: Usmilite se, usmilite se nas, vsaj vi, prijatli naši! Ljubi moji! Ali bodo verne duše zastonj klicale? ali imamo tako malo ljubezni do ranjelih? ali jim mar ne bomo pomagali?

Kako pa jim moremo pomagati? S trem rečmi!

1. Z daritvijo sv. meše. — Kakošna moč je v tej daritvi! Če se Kristus pri meši daruje svojemu Očetu za verne mertve, se potolaži njih terpljenje, ugasi njih žeja, se odpró vrata strašne ječe in očiščene hité na Očetov dom. Kristusova kri ne vpije zastonj k Očetu! Duše v vicah nimajo meše, nimajo duhovna, da bi to daritev opravljal; zatoraj mi namesto njih in za-nje darujemo! Sv. Monika, ki je vendar tako sveto živela, se je vendar še kazni na unem svetu bala in je okolistoječe prosila: Spominjajte se me pri sv. meši! Tako nas tudi duše ranjelih prosijo: Spominjajte se nas na altarju, pri daritvi sv. meše! Zato se mešniki pri vsaki meši po povzdigovanji mrtvih spominjajo in še posebno pri černih mešah.

2. Z molitvijo. — Če nas sv. Jakob opominja, da naj molimo eden za drugega; ali mar naša molitev vernim dušam nič ne bo pomagala, ko smo vendar še sklenjeni z njimi? Če je Jezus obljubil, da nam bo Oče vsega dal, čegar ga bomo v njegovem imenu prosili in če molitev pravičnega oblake predere; ali nas tedaj Bog ne bo uslišal, če molimo za ranjce? Ja ne samo uslišal nas bo, ne samo vernim dušam bo pomagano, ampak tudi nam, kakor piše sv. Avguštin: „Ako hočeš, o človek, da se te Bog

usmili, usmili se ti terpečih bratov in sester v vicah! — Molimo tedaj radi za verne duše v vicah, molimo zjutraj in zvečer; po angeljevem češčenji; po noči, kedar spati ne moremo; molimo posebno danes in jutre, zakaj zapisano je: „Sveta in dobra je misel moliti za mertve, da bi bili rešeni svojih grehov!“

3. Z miloščino in drugimi dobrimi deli. — Resnično vam povem, kar šta enemu mojih najmanjših bratov storili, bom tako sprejel, kakor bi bili meni storili, pravi Jezus. Če je dobro delo lačne nasitovati, žejne napajati, nage oblačiti, popotnike sprejemati, bolnike obiskovati, jetnike reševati, ali ni tudi dobro delo, ako vse to revnim dušam storimo. Tudi one so lačne in žejne nebeškega veselja; tudi one so še daleč od očetovega doma, so revne, so v strašni ječi! Zato pravi sv. Brigita: „Kakor se lačen jedi veseli, žejen pijače, nag obleke, popotnik prenočišča, bolnik in jetnik rešenja; ravno tako se duše v vicah veselé dobrih del, ktere za nje storimo. Zato je tudi hvalevredna navada, da te dni posebno veliko revežem dajejo; od tod tudi brešice. — Dušam v vicah tudi lahko s tem pomagamo, če za-nje sv. obhajilo, post, kako zatajejanje ali odpustke darujemo. Če to iz pravega namena s čistim ali vsaj skesanim srcem storimo, gotovo bo s tem dušam v vicah več ali manj pomagano, kakor namreč božja pravica pripusti in božja modrost hoče. Zato je tudi današnji in jutrašnji dan vesel čas za duše v vicah, gotovo jih ravno te dni veliko-veliko vice zapusti in v nebesa gre, ker se toliko molitve, toliko dobrih del za-nje stori, in ker po vsem svetu skoraj vsi duhovni jutrajšnji dan za-nje černe meše beró!

Tako tedaj vidite, kako dušam v vicah lahko pomagamo: Z daritvijo sv. meše, z molitvijo, z miloščino in drugimi dobrimi deli. Zahvalimo Boga, da nam je te pomočke dal pa jih tudi pridno rabimo za naše terpeče brate in sestre v vicah. Saj ne bode zastoj. Če jih mi rešimo iz vic, nam bodo pa tudi hvaležne in bodo tam pri Očetu v nebesih za nas prosile, da tudi mi enkrat tje pridemo!

Sklep.

Preljubi! kaj vam hočem še povedati? Dobro vem, da je hudo ločiti se od svojih, kedar smert katerega izterga iz naše srede; rad verjamem, da se vam milo stori, kolikorkrat se na ranjce zmislite, in prav naravno je, da se vam že nekoliko zacelene rane posebno danes zopet ponové, ko ste prišli obiskat grobe svojih ranjcih. Ja, ni čudo, če otrokom solze tekó, če pomislijo: Dobrega očeta nič več tukaj ne bomo videli; ljube matere več ne bo nazaj! Ni čuda, če starši zdihujejo za zgodaj umerlimi otroci, če pomislite: Pridnega sina, ki bi bil imel za nas skrbeti, je zemlja za zmiraj pokrila; pobožna naša hči že davno tu v grobu spi! Ja, ni čuda, če

prijatlju tekó solze za zvestim prijatljem; tovaršici za blago tovaršico; ni čuda, če farmani jokajo za svojimi duhovnimi pastirji! Človek si kar misliti ne more, da tistega in tistih ni več med nami, s kterimi smo bili tako zvezani, tako prijatljivi, s kterimi smo skupaj jedli in pili, se veselili in žalovali! Pa ni jih in jih tudi več ne bo! Je že taka, ljubi moji! to se prenaprediti več ne da. Božja volja je bila to; saj tudi mi kimalu pojdemo za njimi! Če jokamo za ranjeimi, je človeško, je naravno in ni greh. Ali jok ne pomaga nam, ne vernim dušam! Kaj tedaj storiti?

Nek bogaboječ mladenec je šel še kot otrok od doma daleč na ptuje k nekemu sorodniku. Dvajset let ga ni bilo domu. Med tem mu mati umerjó. Ko pride črez 20 let nazaj, kako je bil vesel, ko je očeta, brate in sestre zopet ugledal. Ali enega je manjkalo iz družine. Matere ni bilo več. Ko se k mizi vsedejo, se vsak vsede na svoj prostor in tudi on na tistega, kjer je še kot otrok sedel. Samo kraj, kjer so mati sedeli, je bil prazen. Mladenču se nič ne ljubi. Zmiraj gleda za duri, zdi se mu, zdaj pa zdaj morajo mati v hišo stopiti. Ali matere le ni bilo. Mladenča žalost premaga, in jokati začne. Oče ga prašajo, kaj mu je. Sin pa molče pokaže na prazni stol, potem vstane in hiti na pokopališče, da bi se tam na maternem grobu po svojem zjokal. Ali kje je materin grob, ker reva križa nima? Praša grobarja, kje je grob? Ali pri svojem delu ves brezčutni grobar nevoljno odgovori: Kdo bi vse grobove poznal, ktere smo skopali pred dvajsetimi leti! Vaša mati so že trikrat prekopani. — Ta odgovor je mladenča še bolj pretresel. Tedaj še groba maternega ne dobim več, tedaj nobenega spomina več od ljube matere! Reče in stopi v cerkev, da bi se zjokal. Ali naenkrat skoči po koncu, in kakor bi ga bil dober duh navdal, reče: Ne, ljuba mati! nisem popolnoma ločen od vas. Kaj mi pomaga vaš grob? kaj kakošen mertev spomin? Jes lahko molim za vas. In ker Bog le molitev pravičnih in spokornih uslišuje, hočem tudi prav pobožno in pošteno živeti. Potem vem, da bo za vas in za me prav; potem vem, da se bova tam gori v nebesih zopet dobila! Ves potolažen in miren se sin domu poda.

Ljubi moji! Tu imamo zgled, po kterem se tudi mi ravnajmo. Kaj pomaga samo jok? S tem nismo Bogu nič bolj všeč in vernim dušam tudi nič pomagano ni. Raje poslušajmo, kaj nas danes uče in prosijo verne duše in storimo tudi po tem. Varujmo se sami, da v vice ne pridemo! Varujmo se sami, da v vice ne pridemo! Varujmo se s tem, da tudi malih grehov ne delamo, da voljno vse težave prenašamo in odpustkov se udeležujemo! Pomagajmo pa tudi našim ranjkim iz vic! Molimo za nje; darujmo sv. mešo za nje; delajmo dobre dela za nje! In tako, pa tudi le tako bo pomagano nam in vernim dušam! Amen.

Pridiga za zahvaljeno nedeljo.

(Vselej smo Bogu hvalo dolžni; gov. M. T.)

Dragi 1927 ad sensum
 „Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; ime Gospodovo bodi česčeno.“

(Job. 1, 21.)

V v o d.

Sv. pismo nam pripoveduje od nekega silno premožnega moža, Job po imenu, ki je imel 7 sinov in 3 hčere. Njegovo drugo posestvo je bilo 7000 ovec, 3000 kamel, 500 jarmov volov in 500 oslic. Zraven pa pravi, da je bil Job pravičen, pobožen in bogaboječ. „Pri takem premoženji, morebiti kdo poreče, je bil lahko pobožen in Bogu hvaležen. Ali ako bi bil v taci stiskah in zadergah, kakor je nas kdo, gotovo bi ne bil Bogu za nje mogel hvale peti.“ Ravno tako je tudi satan Bogu govoril: „Se mar Job zastonj Boga boji? Ali ni, kakor z nasipom, vsa njegova hiša obdana? Pa stegni svojo roko in dotakni se ga, če se ne bo od tebe obrnil.“ (1, 9—11.) Naj bi ga toraj poskusil, res dopusti Bog nesrečo za nesrečo črez-nj priti. Sabejci pobijejo pastirje in odpeljejo vole in oslice, ogenj z nebes mu pokonča ovce, Kaldejci mu vzamejo kamele, in ko so otroci v hiši staršega brata zbrani in jedó in pijejo, prihrumi silen vihar, podere hišo, in jih zakoplje pod podertijami. Sedaj vsaj, ko je popolnoma na beraško pelico prišel, bo Job zoper Boga godernjal? Ali na vse te sporočila le od žalosti preterga svoje oblačila, na zemljo pade in moli: „Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; ime Gospodovo bodi česčeno!“ — Pa še večja poskušnja ga ima poterjati. Zadene ga nagnjusna bolezen, da je ves v turovih od nog do glave, in si na gnoji ležeč s čepinjami sokrovico od ran sterže; zaničujejo ga njegovi prijatliji, zasramuje celo njegova žena. Vsaj sedaj bo že vendar začel Boga preklinjati, ker si na vesti nič hudega ni svest, pa ga Bog tako zelo obiskuje? Tudi to ga ne podere; temuč prijazno posvari svojo ženo rekoč: „Ako sva dobro iz božje roke sprejela, zakaj bi hudega ne vzela?“

O da bi pač vsak v svojih okoljščinah po Jobovem zgledu hotel spoznati, da je Bog, kateri daje in jemlje, kakor njemn dopada! Nobeden bi se ne prevzel v svoji sreči, nobeden ne tožil v svoji nesreči. Kdor ima kaj več, bi rekel: „Tisti Gospod, kateri mi je dal, mi tudi lahko vzame.“ In kdor ima malo, bi si mislil: „Tisti Gospod, kateri mi je to malo dal, mi tudi še več lahko dá, kedar bo Njegova volja“; Gospodovo ime bodi vselej česčeno!“ Zato danes v dan občne zahvale pomislimo resnico, da smo Bogu hvaležnosti dolžni, če nam dá; smo mu pa

zopet hvaležnosti dolžni, če nam vzame. Le v spoznanji te resnice bomo lahko vsi, srečni in nesrečni, Bogu dolžno zahvalo dajali. Poslušajte v imenu Jezusovem!

Razlaga.

1. Da se bodo naše serca v hvaležnosti do dobrotljivega Boga vnele, je treba, da se vsaj nekterih njegovih dobrot spominjamo, in si jih kaj bolj živo pred oči postavljamo. Od njega, postavim, smo prejeli življenja neprecenljivi dar, in On nam ga ohranjuje. On nam je vdihnil neumerljivo in po svoji podobi stvarjeno dušo, in jej dal um, pamet, vest in prosto voljo. On nam je dal dobre stariše in učenike, ki so nas zredili. On nam ohranjuje zdrave ude, in nam daje jed in pijačo. Od njega imamo zdravi zrak, katerega uživamo, od njega obleko, s katero se odevamo in ogenj, ki nas greje. On zapoveduje zemlji, da rodi svoj sad, in množi žival mnogo-verstne plemena, ki so nam vse v službo podveržene. On daje studentem in potokom izvirati, da nas in živino napajajo. V naš prid nam spreminja letne čase, solнечно in deževno vreme; v naš prid se zaporedoma verstita noč in dan. Bog je, kateri nas ne le z vsem potrebnim previduje, temuč nam še celo veliko prijetnost in veselja stvarja. — Pa kdo bi naštel vse Njegove dobrote; ker jih je po besedah sv. Antona toliko, kolikor je trenutkov našega življenja? Prav kliče kraljevi psalmopevec: „Kaj je človek, da se ga spomnuješ, o Gospod, ali sin človeški, da ga obiskuješ? Le malo pod angelje si ga ponižal, ga s častjo in slavo venčal, in ga postavil nad dela svojih rok.“ Za vse te dobrote pa, ali se mu ne spodobuje naša serčna zahvala? Še neverni Rimljani so sleherno leto svoje molike hvalili za studence, kateri so njih in živino pojili, jim njive in travnike močili, da so lepodušeče zelišča in cvetlice va-nje metali, ter tla ali zemljo poljubovali, kjer so izvirali. Ali mi kristjani ne bomo svojemu Bogu tako hvaležni, da bi po svetu sv. Kri-zostoma vsaj Abrahama posnemali, kateri je povsod, kjerkoli je svoje šotore postavil, oltar naredil, in iz hvaležnosti Bogu na njem dar prinesel? Saj smo ravno tako, kakor Abraham, za hiše, v katerih leto in dan stanujemo, za zemljo, ki nas preživlja, za živež, ki nas ohranja, in za obleko, ki nas krije, Bogu dolžni zahvalnih darov. Že Mojzesu je Bog dal povelje, da naj postavi altar, kjer naj ogenj noč in dan gori. Duhoven je moral vsako jutro novih derv dolagati, da ogenj nikoli ni ugasnil. S tem, pravi sloveči Jud Filon, je hotel Bog ljudstvo na vsakdanje dobrote spominjati, in jih spodbadati, naj mu za-nje vedno hvalo dajejo. Tako mora tudi na altarji našega serca ogenj božje ljubezni neprenehoma goreti, vedno kadilo hval-nih darov se od tod proti nebesom vzdigovati. K temu nas opo-minja sv. Pavelj rekoč: „Bodite hvaležni za vse, ker to je volja božja v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.“ Ako se toraj zjutraj

prebudiš in zopet zdrav doživiš novega dne, spominjaj se malega škerjanca, ki že na vse zgodaj žvergoli svojo pesem v hvalo tega, ki ga ne pozna, ki ga pa vendar preživlja, akoravno ne seje, in ne žanje in v žitnice ne spravlja. Ako se vsedeš k mizi, ne pozabi besed apostelnovih, ki pravi: „Ali jejte, ali pijte ali kaj drugega delajte, storite vse k božji časti.“ Če slišiš po dnevi, da tudi v mrazu ali v vročini pesme ptičikov ne potihnejo, tako tudi ti érez dan na dobrote svojega Stvarnika ne pozabi. Zvečer, ko se k počitku podaš, spomni se, da še najmanjši ptiček Bogu zahvalo poje, preden k počitku pod perute skrije svojo glavo. Ja, še po noči, kedar se prebudiš, naj ti bo na misel mila pesem ljubega slavca, ki se po logu v božjo čast razlega. Ginjen od brezštevilnih dobrot božjih kliče: „Moja duša! hvali Gospoda, in nikar ne pozabi, koliko dobrega ti je storil.“ Poveljuj moja duša Gospoda, in moj duh poskakuj v Bogu, svojem Zveličarji, ker ti je velike reči storil on, ki je mogočen in sveto njegovo ime.“

Zraven zahvale za take splošne darove se ozri še vsak posebej v svoje preteklo življenje, in prepričal se bo, da je še veliko družih posebnih dobrot od Boga prejel, ki ga le še k večji zahvali unemajo. Ti si morebiti že 50 ali 60 let star, pa še nisi nikoli poskusil, kaj se pravi bolnemu biti, ali si pa morebiti po hudi in nevarni bolezni zopet ozdravel, in Bog ti je dal priložnost, da se zamoreš za svoje grehe še dle pokoriti, si za nebesa več dobrih del nabirati, ali za svoje otroke še dalje skrbeti, dokler odrastejo in h kruhu pridejo; ali ne boš tudi ti s hvaležnim srcem pel zahvalne pesmi: „Moja duša! hvali Gospoda, in nikar ne pozabi, koliko dobrega ti je storil.“ — Ti, zakonski mož! imaš dobro ženo, ktera tri vogle pri hiši vzderži in ktere hvala se daleč in široko razlega; ali imaš dobrega zakonskega moža, ki vso hišo podpira in je vsi družini zgled pravega kerščanskega življenja. Vi kerščanski stariši! imate pobožne, dobro zrejene otroke, ki so tolažba in veselje vaših postarnih let. Otroci imate skrbnega očeta in dobro mater, katerim ste ljubi in dragi, kakor punčica njih očesa. O povzdignite toraj cela družina zedinjeno hvalo, rekoč: „Kaj bom povernil Gospodu za vse, kar mi je dal? Kelih zveličanja bom vzel, in klical ime Gospodovo.“ Te križi težijo in nadloge stiskajo, si bolehen in od sveta malo číslan, pa spoznaš, da te Bog gotovo iz dobrih namenov obiskuje, boš v božjo voljo vdan zdihtnil: „Moja duša! hvali tudi ti svojega Boga za presladki križ Gospodov, ki mi je znamenje božje prijaznosti.“ Te morebiti svet za voljo pobožnega življenja zaničuje in zasramuje, te z obljubami zlatih gradov zapeljuje, pa vkljub vseh medenih besed Bogu zvesta ostaneš in venca svoje kerstne nedolžnosti skerbno varuješ, poj ponižana in zaničevana z veselim in zadovoljnim srcem: „Hvali moja duša Gospoda, in nikar ne pozabi, koliko hvalo pri ljudeh, in koliko krono pri Bogu ima čisti rod!“ — Sploh, da ne bom tega dalje našteval,

premisli vsak, koliko nauk je lahko leto in dan slišal, koliko molitve in drugega dobrega storil, koliko priložnost imel v zakramentih sv. rešnjega Telesa z Bogom se spraviti, koliko sitnost poterpeti in križev prestati, kateri vsi so mu lahko svitli kamni v kroni nebeškega zaslužnja. Zraven tega premisli vsak, kolik mrzavam je spomladi nograde osmodil, da je marsikdo rekel: „Letos ne bo treba tergati“; in vendar vam je Bog večidel vsem dal za potrebo, nekterim še celo dal obilno. Vsak se spomni suše, ki je mlado ajdo pritiskala, da zopet tu ni kazalo pridelka, in sedaj je imate obilno. Ali ne spoznate pri teh prigodbah božje dobrotljive, in čudodelne roke? Ali se ne bomo toraj Bogu za vse te dobrote iz dna svojega serca zahvalili in mu vsaj s tem dobrot povračevali, da jih bomo modro, previdno, zmerno in po pameti uživali? Ja, hvala in serčna zahvala bodi sedaj in vselej večno dobrotljivemu Bogu, čegar usmiljenje sega od roda do roda!

2. Ali ravno tako ga hočemo hvaliti in častiti, če nam svojo blagodarno roko umika in nam svoje darove krajša. Spoznati moramo, da smo tega sami krivi, ker ga z grehi k jezi dražimo, in je le božjemu usmiljenju pripisati, da nismo požerti, temuč nas še celo s pomanjkanjem in vzetjem časnega blaga prijazno k sebi kliče.

Ni še kmali katolijska cerkev tako merzlih, za Boga in zveličanje svojih duš nemarnih otrok imela, kakor jih ima v naših časih. Po pravici se nam sme katolijskim kristjanom očitati, da malikovali bolj časté svoje malika, kakor mi svojega pravega Boga. Jud in mahomedanec se bolj deržita svojega Talmuda in Korana, to je: svojih postav in bolj goreče molita, kakor se sploh pri kristjanih godi. Tu se namreč molitev opušča, ali k večemu prav dremotno opravlja. Sv. zakramenti se le za silo prejemajo, ali le Bogu je znano, koliko se pri njih godi božjih ropov. Božja beseda se zaničuje, s svetimi rečmi se norčuje, beseda duhovnega pastirja se zasmehuje, stariši se zaničujejo, pohujšanje dere naprej kot mogočna splav, da je ni zaježiti, laži, gerdega govorjenja in preklinovanja, goljufige, krivic in tatvin, požrešnosti zlasti v pijači, opravljanja in obrekovanja itd. ni ne konca ne kraja. Te pregrehe se raztegajo kot dolge vervi, od osmega do osemdesetega leta. Božje in cerkvene zapovedi se z nogami teptajo. Se nam je li po tem takem čuditi, da imamo zaporedoma le bolj slabe letine, da nam sedaj slana kaj poškoduje, drugič rija stare, tretjič suša pokonča, četertič ogenj požge, petič hudobni ljudje ukradejo, šestič gosposke za cesarstvene potrebe poberó? Ali je čuda, če imamo zmiraj manj zvestih služabnikov in poštenih domorodcev, pa zmiraj več polnih ječ, in družih domačih in vnanjih sovražnikov, ki dušni in telesni blagor ljudstev spodkopavajo, da kmali za davke in priklade ne bo kje denarja vzeti?

Spoznajmo toraj, ljubi moji! da le sami šibe spletamo, s kte-

rimi nas božja roka tepe, ker greha ne zapustimo, ki je vso to armado nesreč zoper nas v boj pripeljal. V tem spoznanji pa se k Bogu nazaj vernimo in recimo s kraljevim prerokom: „Dobro je za-me, ker si me ponižal, da se učim tvojih pravičnost.“ Prav je za nas, da nas tepeš, ker nas s tem iz pregrešnega spanja dramiš in k pokori kličeš. Zato ti zamoremo tudi v nesrečah peti: „Moja duša! hvali Gospoda, in nikar ne pozabi, kaj ti je dobrega storil.“

Zraven povedanih hudobij je pa še neka druga, za ktere voljo je Bog svet od Noetovih do sedanjih časov najhujše strahoval, in od ktere želi, da bi se vsaj po nesrečah zaterla. Ta je nečistost. Kaj ne, kako lepo je videti in kako se vam serce veselja smeji, kedar terta v gorkih spomladanskih dnevih muževna prihaja, lepe mladike odganja, in obilno sladkega grozdja obeta. Kako vam je pa takrat pri sercu, kedar po rosi ali po dežji terta zmerzne, in ko solnce pride, mladike posahnejo? To žalost dopovedati bi mi tisti najbolje vedel, kdor je skerbni oče obilne družine, in ga nima drugega pridelka, kot nogradov sad. Še več pa, kar je mraz ali toča nogradom, je nečistost mladenčem in dekletom. Zato je Kristus svojim poslušavcem tolikanj priporočal: „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride! Boljše bi bilo zanj, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil in bi bil potopljen v globočino morja. Da, boljše bi bilo zanj, da bi nikoli rojen ne bil na svet.“ Zato bodi letošnji mraz po ngradih mladenčem in dekletom lep nauk, da naj se pred vsem drugim slane nečistosti varujejo, in za najlepši cvet svojega serca, za nedolžnost skerbé. In če ta poduk pri vas sad obrodi, smete tudi v nesreči z veselim srcem peti: „Moja duša! hvali Gospoda in nikar ne pozabi, koliko ti je dobrega storil.“

Sklep.

Iz tega vidite, da v sreči in v nesreči smo Bogu vedno zahvalo dolžni, ker zmiraj je naš Oče, naj nas boža ali tepe. Z lepim in s hudim nas k sebi kliče, in celo zgubljenih sinov ne zaverže. Ker smo pa vsi večji ali manjši grešniki, in ker vemo, kje imamo pribežališča iskati, da Bog našo zahvalo za dobro sprejme, zato kličimo danes: „Ti, o Marija, mati milosti! položi našo slabo zahvalo k podnožju božjega sedeža, in sprosi nam, da nam Bog to malo, kar imamo, milostno blagoslovi, in podpiraj naše sklepe, da se bomo greha zanaprej varovali, in s tem božje milosti bolj vredni postali sedaj v življenji, in kdaj ob smertni uri!“ Amen.

Govor pri pogrebu č. g. nadžupnika Fr. Avgušтина.

(Spisal in govoril 19. aprila 1825 v Hočah Fr. Cvetko.)

„Blagor mertvim, kateri v Gospodu
umerjejo.“ (Apok. 14, 13.)

(Konec.)

3. Tisti v Jezusu Kristusu umerjejo, ki v istinski (resnični) službi božji, ali v svetem spolnovanju svojih dolžnosti življenje sklenejo.

Brez božje milosti mi ničesa ne zamoremo; pa če iz ljubezni do Gospoda Boga v svojem stanu zvesto delamo in se božje milosti vredne napravimo, tedaj smo pravi božji služabniki, in naše če ravno prosto delo je kakor služba božja.

Če si ti kristjan! v cerkvi pobožen, ali če na polju, ali na planini ali v goricah verno posle svojega stana opravljaš, poleg dela pa tudi Boga vedno pred svojimi očmi imaš, ter ob pravem času moliš; — če te smert tudi na imenovanih toriščih pre nagli, ti umerješ v božji službi in tudi umerješ v Gospodu Jezusu Kristusu. — Če ti siromaškemu bolniku iz ljubezni do svojega Zveličarja strežeš, in zavoljo postrežbe na smert oslabiš; tvoja postrežba je taka, kakor služba božja in tvoja smert je pred Bogom daritev sladkega duha, ker se je prestala v Jezusu Kristusu. — Če ti deco v šoli učiš in kristjanom v cerkvi pot v nebese kažeš, pa v težavni bolezni, katero si pri svojem poslu dobil, umerješ; če ti vse to voljno iz ljubezni do Boga spolnuješ in prenašaš, ti umerješ v božji službi, umerješ v Gospodu Jezusu Kristusu, in tvoje ime je zapisano v knjigah večnega življenja. V službi božji, v opraviilih svojega stana so tudi umerli visokovredni g. Avguštin. Na veliko soboto ali na kerstnico so se v cerkev podali, naj bi vam na čast Kristusovemu vstajenju na glas veselo alelujo zapeli. Iz cerkve so bolezen domu prinesli, ki jih je spravila v svetli nebeški raj, kjer bodo neprenehoma popevali svet, svet, svet, to je večno alelujo.

4. Tisti v Gospodu Jezusu Kristusu umerjejo, ki s sv. zakramenti oskerbljeni gredó pod zemljo počivat; ker, kateri za zveličanje najpotrebniših pomočkov niso zamudili, od tistih je verovati, da so v milosti božji umerli. — Posebno pa so trije pripomočki za dobro smert potrebni, katerih se mora umirajoč katoliški kristjan poslužiti, namreč: sv. pokora, sv. rešnje Telo in sv. poslednje olje. — Ravno kakor je David s trojnimi orožjem šel nad Goljata, namreč: s petimi belimi kamni, s pastirsko torbico in palico, in se zato na zmago zanašal rekoč: „Jes se pridem bojevat v imenu Gospoda Boga“ — tako se more tisti, ki je v sv. spovedi svoje grehe kot kamne pri sercu ležeče od sebe

vergel, in torbico svojega serca za večni pot z nebeškim kruhom napolnil in potem se še s palico poslednjega olja okrepi, tako se more, pravim, tisti, ki imenovane tri zakramente z živo vero prejme, zanašati, da bo kot kronan premagavec umerl, ker je v Gospodovem imenu, to je ž njegovo pomočjo stopil v poslednji boj svoje smrti.

Bodi zato čverstega serca, verni kristjan! Če se je stari Simeon smrti veselil, ko je Jezusa na svojih rokah držal, zakaj bi se kristjan smrti bal, ker v sv. rešnjem Telesu živi Kristus v njegovo serce noter pride in ga s vsegamogočno roko po ozki smertni bervi v večnost prepelje. Veseliti se toraj more kristjan, ki umerje, ker je rešen iz ječe in gre, če je pravičen, v nebesa z Jezusom kraljevat. — Tudi v tem obziru so gospod Avguštin v Jezusu Kristusu umerli. S ponižnostjo skrušenega serca so se v sredo spovedali svojih grehov; — z ljubeznijo vernega kristjana so v četrtek prijeli sv. rešnje Telo; z vdanostjo v božjo voljo so se okrepili s sv. oljem na pot dolge večnosti.

S k l e p.

Iz tega je jasno, da so visokovredni g. Franc Avguštin v Jezusu Kristusu umerli. — Pa, dragi poslušalci! ali bi bila to pravica, ko bi spomin od njih tako hitro v Hočki fari zginil, kakor berž se njihovo telo pod zemljo skrije? Tega Bog ne daj! — Spominjajte se na njih, vi otroci! kedar pogledate kerstni kamen te cerkve; pri njem so oni vas in več stotin novorojenih skoz sv. vodo in božjo besedo prerodili za dediče nebeškega kraljestva. — Spominjajte se na njih vi mladenči in deklīči! kedar pogledate predganjco, na kateri zdaj jes stojim; s tega sv. torišča so oni vam nauke dajali: kako bi morali biti starišem pokorni, kako bi si morali svojo nedolžnost in čistost, najdražji zaklad, okovariti. — Spominjajte se na njih vi mladi in stari! zakonski in samski! kedar pogledate spovednico; na tem sv. torišču so oni vas v težavah tolažili, vam v zmotnjavah pamet razsvetljevali, namesto Boga grehe odpuščali, vas grajali in opominjali, vas pred grehom strašili in v dobrem poterjevali, poprek v spovednici in na predganjci so oni kot duhovni oče vas, svoje ljubljene otroke, v nebesa ravnali. — Spominjajte se na njih vi Hočki farmani! kedar pogledate cintor ali farno pokopališče; na tem blagoslovljenem torišču so oni kerščanska trupla za sodnji dan shranjevali. Na tem torišču bodo tudi oni pri svojih ovcah do sodnjega dneva počivali; na tem torišču bodo tudi njih trobenta sodnjega dneva vzbudila; na tem torišču bodo oni na sodnji dan svoje farmane zbrali in na račun pred gospoda Boga peljali.

Najlepša in največa zahvala, katero ste njim dolžni, mora pa ta biti: živite po njihovih naukih, in molite za nje; tudi oni so v hiši in cerkvi vsak dan za vas ponižno Boga molili.

Če ima kdo do njih kako hudo voljo, naj jim odpusti, da se bode tudi njemu pri Bogu odpustilo; naj jim ne moti pokoja, ktereга zavživajo v deželi božjega mira.

Počini (počivaj) si tedaj visokovredni gospod! poštovanja vredni seri mož, počini si od svojega terpljenja, od svojega trudnega dela. Zavžij si v svitem raju v tovarštvu zveličanih duhov plačilo za dobra dela, ki s teboj grejo na uni svet. Naj ti Bog podeli krono nebeške pravice, in v tej kroni se naj solze tvojih Hočkih farmanov leskečejo kakor žlahtni kamni. — Da, počini si, in prosi Boga za nas; mi pa bomo za tebe prosili, da bi se enkrat v nebesih na večne čase pri endrugem veselili. Amen.

Govor pri dekanjski vizitaciji.

(Spisal in govoril pri sv. Andražu v sl. goricah Fr. Cvetko.)

„V cerkvi se naj vse pošteno in po redu
godi.“
(I. Kor. 14, 40.)

V v o d.

V prvih časih kerščanstva so aposteljni Kristusovi dostikrat daljne dežele obhodi, da bi kerščanske občine, ki so jih vstanovili, obiskali, in da bi se prepričali, v kakošnem stanu da so, ali po evangeljski besedi in na Zveličarjevo čast pravično in bogaboječe živijo, ali pa se krivim veram in nespodobnemu zaderžanju priklanjajo. — Aposteljni so tudi pri čistem pregledati, kako so podložni duhovni voditelji svojo službo opravljali. Pri taki priliki se je krivo poravnalo, in pomanjkajoče dostavilo; ker Gospod Bog ljubi povsodi red, posebno pa ima rad v svoji cerkvi vse po redu.

Aposteljni so pomerli; njihovi nasledniki so škofi. Oni sami pa ne morejo vsako leto vseh cerkev svoje škofije preiskati, zato naročijo zavoljo tega posla svojim namestnikom iti k cerkvam, ki so njihovi oblasti podveržene. V imenu našega najvrednejšega in svitlega gospoda škofa Romana Sebastijana pridem tudi jes danes k vam; pridem gledat: ali svojo vero zastopite, po kateri bi morali živeti, ali svojo farno cerkev za ljubo imate in ali se v cerkvi in v svojih hramih (hišah) po kerščansko zaderžite.

Zavoljo tega vam hočem danes na kratko razložiti: Kako se morate zanaprej ravnati, da si bote svoje farmansko poštenje obvarovali.

Ker sem jes s serčnim veseljem k vam prišel, zato se tudi zanašam, da bote moje besede z veseljem poslušali ter spolnovali.

Razlaga.

Če hočete, vi Andraževski farmani, pred Bogom in pred ljudmi poštenje imeti, tedaj

1. z veseljem in zvesto v svojo farno cerkev hodi-
dite; ker ona je vaša mati, vi ste njeni otroci; otroci pa najrajši
k svoji materi grejo. Meni je znano, da v sedanjem času več del
Andraževskih farmanov najrajši v svojo cerkev k božji službi hodi,
ali nekteri se vendar znajdejo, ki so sv. Andražu neverni, ki brez
vsega posla in brez vsega pravičnega vzroka, v ptuje cerkve za-
hajajo. Za mlade to ni pošteno; za stare je to nespodobno. — Za
mlade ni pošteno, da se skrivajo in take spovednike iščejo, ki jih
ne poznajo; kakor namreč vračitelj mora bolezen spoznati, da pravo
vraštvo na rano dene, tako je tudi domači mešnik, ki grešnika
pozna, najbolje zmožen tako besedo najti, ki ga k pravi pokori
gane. — Za stare ni spodobno, če se domanje cerkve izogibljejo,
ker oni mladino pohujšajo, za seboj potegnejo in na znanje dajejo,
da imajo slabo vero. Vsak zastopen kristjan ve, da ga vera in
hvaležnost k domanji cerkvi veže. Zavoljo besede božje pa menda
malokteri gre v ptujo cerkev. In vi tudi nimate vzroka, božje be-
sede pri ptujih cerkvah iskati, saj ste z zdravim in obilnim kruhom
kerščanskega nauka oskerbljeni.

2. Kedar se v cerkvi božja služba obhaja, idite v cerkev,
poslušajte radi božjo besedo; postavite se tako, da
boste videli na duhovnika, ki mešujejo. Visokovredni g.
fajmošter so vam v cerkvi s tem veliki prostor napravili, ker so
nektere stole vgenili. Oni so za to le hvale, ne pa grajanja vredni.
— Pustite svoje slabe navade na stran. Eni namreč za zidom slo-
nijo, kedar je v cerkvi pridiga, in imajo ondi bodikake golče (go-
vorjenja). Drugi grejo prepozno z doma, ker jim božja beseda merzi.
Taki niso iz Boga, ker besedo božjo zaničavajo. Za tega voljo je
tudi pri nekterih toliko nespameti, in tako malo pravice najti.

3. Ne hodite samo pred poldnevom k službi božji; hodite
po nedeljah in svetkih tudi k nauku in k večernicam.
Kdor samo pred poldnevom v cerkev hodi, nauk in večernice pa brez
pravičnega vzroka zamuja, ta ne spolnuje svoje kerščanske dolžnosti.
Tudi po delavnikih bi jih lahko več prišlo k sv. meši; ali nekteri
le tedaj Boga iščejo, kedar jih v nevoljo dene; kedar pa jim do-
brote skazuje, ga radi iz misli pustijo. Stari ljudje, berači, bližnji
sosedci cerkve bi lahko vsak dan bili pri sv. meši. Kteri pa to za-
mudijo, so puhli kristjani, dasiravno bi radi v nebesa prišli. Ali
sv. apostelj Janez piše: „Puhle, mlačne kristjane, ki niso topli in
ne merzli, bode Bog iz svojih ust plunil“, to je, na večne čase vergel.

4. Tudi tisto, kar vam vaši duhovniki zunaj predganjce
naročijo, sprejmite z dobrim srcem. Eni menijo, da
smejo duhovnikom v svoji hiši, ali kedar ti grejo od hiše do

hiše svoje pravice pobirat, vse povedati, kar njim na jezik pride. Ali to ni tako. Farmani so podložniki svojih duhovnikov in za podložnega se spodobi, da je ponižen in vsikdar pripravljen, svoje slabosti popraviti.

5. Vaša dolžnost je, vi stariši in gospodarji, na svojo deco (otroke), na hlapce in dekle pazko imeti. So očetje in matere, ki se svojih otrok, so gospodarji, ki se svoje družine bojijo, in zato greha ne zabranijo ter se ptujih grehov krivi napravijo.“ Kdor za svoje domače ljudi ne skerbi, je vero zatajil in je hujši od nevernika“, pravi sv. apostelj Pavelj.

6. Ne zapustite svoje farne cerkve; ona je sicer ubožna, pa vendar mora biti snažna, ker je prebivališče Jezusa Kristusa našega Zveličarja. — Hvala večnemu Bogu: vi ste v dveh letih precej dosti reči k cerkvi spravili. Ne opešajte! Kar bote zavoljo sv. Andraža na zemlji pogrešali, bote v nebesih stoterno nazaj dobili.

Sklep.

Tako se morate ravnati, če si hočete zanaprej svojo farmanško poštenje okovariti. Morate svojo farno cerkev črez vse druge porajtati; pri sveti božji službi na mešnika gledati; popoldne v nedeljo in v svetek tudi večernice in nauk obiskovati; mermravice (mermranja) se izogibati; na svojo družino pazko imeti, in svojemu cerkvenemu patronu sv. Andražu pomagati.

Zdaj pa bode vaša mladina pokazala, kako se je kerščanskega nauka naučila; potem bodo nekteri mladenči in nektere deklice obdarovane. — Potem pa bom vam rekel srečno! Andraževski farmani. Kar sem vam danes povedal, povedal sem iz dobrega serca. Jes vas ljubim, ljubite tndi vi mene! Jes sem za vas pri sv. meši molil, molite tudi vi za mene Amen.

Družbin oglasnik.

(Konec.)

4. Živahno, kakor nijedno prejšnjih let, so letos tekmecevali naši pisatelji za darila, katera je odbor najboljšim rokopisom namenil. V presodbo je bilo poslanih ne manje nego 50 spisov raznoverstnega zapopadka; pa le trojim so presojevalci prisodili darilo. Obdarovana je bila povest: „Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je v Bosni krompir kradel“ — spisal J. Jurčič; — razprava: „Nekaj o denarjih“ — spisal J. Žitek, profesor v Ptui, in beseda: „O zemljiščinih knjigah“, spisal dr. J. T—r v Kranji. Dasi-ravno ne obdarovani, vendar v priložno porabo sprejeti so bili spisi: „Zbirka slovanskih narodnih pripovedek“ — poslal profesor Fr. Hubad v Ptui; životopis: „Lavdon“, spisal Iv. Steklasa, profesor v Karlovcu; naravoslovna podučna razprava: „O hudi uri, blisku in gromu“, spisal Ivan Verhovec; zgodovinski spisek: „Obri ali Avari“, spisal J. Jurčič, in zemljepisna čertica: „Požar v prajiriji“, poslal Lavoslav Gorenjec. Marljivi pisatelj č. g. Chrysogon Majer je izverstno poslovenil od društva sv. Jeronima v Zagrebu izdano podučno povest: „Pijača“, le škoda, da je osnova preobširna. Da jo g. pisatelj

le nekoliko skerči, bode odboru skerb, da povest porabi v Večernicah. Č. g. Fr. Jaroslav je zelo vstregel z uzornim životopisom slovečega slovenskega rojaka in apostolskega vikarja: „dr. Ignacija Knobleharja“. Jako zanimivi spis je namenjen za Večernice; zbirka vganjk in zastavic, ki jih je nabral gosp. Štefan Temšič, se bode sčasoma porabila v Koledarji.

5. Od mnogo strani se povablja želja, naj bi družba kmalu izdala: „Življenje blažene Device Marije in njenega ženina sv. Jožefa“ v isti osnovi, kakor je poprejšnja leta izdala „Kristusovo življenje in smert“, katero knjigo ljudstvo še vedno rajraje prebira.

Odbor je zaradi tega stopil že l. 1878 z g. župnikom Janez Volčičem v dogovor, kateri je z odgovorom dne 9. januarja t. l. nalogo prevzel in z vso marljivostjo gradivo za tako prevažno delo nabira. Knjiga bode obsegala več snopičev in bo osnovana po sledečem načrtu:

I. Marija Devica. I.—VIII.

II. Sv. Jožef. I.—VI.

III. Marija Devica in sv. Jožef I.—VI.

IV. Mati božja. I.—XIII.

V. Marija vdova. I.—VI.

VI. Marija v nebo vzeta. I.—IV.

VII. Češčenje Device in Matere Marije. — Prazniki. — Bratovščine. — Redovi.

VIII. Češčenje sv. Jožefa. — Prazniki. — Bratovščine. — Redovi.

IX. Prikazovanje Matere Božje.

*X. Božja pota Mariji posvečena.**

XI. Božja pota sv. Jožefu posvečena.

XII. Častivci Marijini.

XIII. Častivci sv. Jožefa.

V X. oddelku bi g. pisatelj rad opisal cerkve, Mariji, nebeški kraljici, posvečene, in sicer vse, kar jih je po naši domovini, naj si bodo farne ali le podružnice. Da bi pa popis Marijinih cerkev in božjih potov bil kolikor se da popoln in zanesljiv, prosi g. pisatelj in ž njim vred tudi družbin odbor, naj mu pri tem zanimivem oddelku piteko farni predstojniki in vsi rodoljubi s tem na pomoč, da mu od take Marijine cerkve napišejo, karkoli vedo ali slišijo pripovedovati. Zlasti prosi pisatelj, da se mu blagovoljno odgovarja na ta-le vprašanja:

1. Na katero ime, ali na kateri praznik je Mariji posvečena cerkev? — n. pr. čistega spočetja? rojstva ali vnebovzetja? itd.

2. Kdaj je zidana? ali predelana? prenovljena? Morebiti tudi, kdo jo je postavil? iz kakšnega namena ali vzroka? po obljubi ali kaki prikazni? ali v kaki sili ali po posebni milosti? itd.

3. Kje leži? ali v samotji? v zatišji? ali na griču? kakšen je kraj? in kako se mu pravi?

4. Je li med ljudstvom kaka pripovedka o začetku ali tudi o poznejših prigodbah?

5. Jeli tam kaka posebno lepa, znamenita, ali zelo častena podoba? morebiti kronana? morebiti tudi čudodelna?

6. Kdaj so pri taki cerkvi posebni shodi? So li obilno obiskovani? 7. Ali je taka cerkev tudi Božja pot? ali je kdaj bila? Se pripovedujejo kake posebne milosti od te Božje poti? (To bi mu bilo posebno ljubo, ker bi take, na prošnjo Marijino, v njenih cerkvah pridobljene milosti, češčenje Marijino jako pospešile.)

8. Je li bila taka cerkev ali podoba Marijina že kje popisana? Kje? in kdaj? (Tudi to bi mu bilo kaj všeč.)

9. Morebiti je v starih cerkvenih papirjih kaj znamenitega od Vaše Marijine cerkve?

Vsako, tudi najmanjše sporočilo, kar je le kaj znamenitega, bode g. pisatelju ljubo in ž njim gotovo pobožnim Slovincem vstreženo.

Dotična sporočila naj se ali neposredno pošljejo gosp. pisatelju pod naslovom: „Janez Volčič, fajmošter v Šmarjeti, pošta Mokronog (Nassenfuss, Krain)“, ali pa tajniku družbe sv. Mohora v Celovec.

7. Tekom družbinega leta se rodoljubi in prijatelji družbe odboru razodeli raznovrstne nasvete in želje, izmed katerih so najvažnejši te-le:

a) Odbor Cecilijinega pevskega društva v Ljubljani nasvetuje in prosi, naj bi družba sv. Mohora prevzela v tatis „Cerkveno pesmarico“, in jo kot družbino knjigo spravila na svitlo

Ni dvomiti, da bode vzajemno delovanje družbe sv. Mohora in Cecilijinega društva v tem slučaju najlepši sad obrodilo v oblačenje našega naroda; zato je odbor radostno priterdil temu nasvetu in misli, vsem družbenikom tem boljše vstreči, ker bode „Pesmarica“ po dogovoru vravnana tako, da ob enem lahko služi za molitveno knjigo. Po odborovem sklepu pride „Pesmarica“ že prihodnje leto na versto.

b) Častiti gospod Andrej Brezovšček, fajmošter v Rihemberku, poroča odboru to-le:

„Kakor sem od več strani slišal, bi se število mohorskih družnikov zlasti na deželi zelo pomnožilo, ako bi slavni odbor hotel vsako leto eno molitveno knjigo udom, ki so v ogromni večini iz prostega ljudstva, prekerbeti; tako bi sčasoma brez posebnih stroškov starem in otrokom potrebne molitvene bukve v roke prišle.“

To se mi v sedanjih časih tem potrebniji zdí, ko so žalibog šolska darila odpravljena, in je revščina na kmetih taka, da le malokdo si knjigo kupiti more.

Kristjan v cerkvi brez rožnega venca ali molitvene knjige je to, kar vojak brez orožja v vojski.“

Dosedanja skušnja uči, da gosp. župnik v tem nasvetu izrazi željo priprostega našega ljudstva. Odbor bode, kakor zadnja leta, tudi prihodnje na to željo, kar je le mogoče, se oziral. Letos dobijo udje „Šmarnice“ kot molitveno knjigo, prihodnje leto pa „Cerkveno pesmarico“.

c) Soglasno s tem nasvetom objavi priprosti ud iz lavantinske škofije, Franc Žlik, želar na zgornji Velki, odboru željo: „Da bi se knjiga z molitvami, s psalmi in vsemi cerkvenimi opravili po pokojnih naših bratih in sestrah udom posebej izdala. „Nebeška hrana“ sicer obsega v prvem in drugem delu vse te molitve, vendar je za persne žepe moškim prevelika in za daljše pot pretežka. Prosim toraj, da bi tako prenarejeno knjigo spravili na svitlo; marsikateremu bi solnce veselja prisijalo na dan, ko dobi Koledar za l. 1880 v roko.“

Misel je res prav praktična in vsega prevdarka vredna, odbor si bode prizadeval ob priložnem času tudi tej želji ustreči.

d) L. 1876 je družba izdala poslovenjeno knjigo slovečega o. jezuita Jan. Štögerja: „Nebeška krona“, knjiga se je narodu jako prikupila. Č. g. Ljudevit Škufca je zato nasvetoval, da bi odbor vverstil med družbine knjige še drugo, ne manje sloveče Štögerjevo delo: „Die Pilgerreise zum Himmelreiche“, t. j. „popotovanje v nebeško domovino“.

Odborniki so nasvetu priterdili in naprosili g. nasvetovalca, da prevod priskerbi.

f) Iskreni družbin prijatelj, prečastiti gospod dr. J. Ulaga, dekan in nadžupnik v Konjicah, piše med drugim odboru to-le:

„V obče je skoro povsodi manje društvenikov, ker ubogo ljudstvo denarja nêma. Že enkrat sem rekel, da ni to pravi čas, ako se obrok daje do konca meseca februarja. Vsakrteri poverjenik odloži rad novo delo, ko je s težavo razposlal knjige, do — februarja; a tačas je sila za denar, ker si ubogi še ničesar prislužiti ne morejo. Boljše bi bilo določiti, da koncem novembra morajo društveniki in denarji nabrati biti. Tako bi tečajem decembra že vse v redu bilo, in družba bi več udov dobila.“

Isto misel razodeva goreči podpiratelj družbinega razvitka velečastiti gosp. Miha Lendovšek, katehet v Ptuiju, v cenjenem listu dne 16. marca t. l., ki se glasi od besede do besede:

„Usojam si v soglasji z vsemi duhovniki naše dekanije veselavn. odboru naslednje točke staviti v dobrovoljen prevdarek:

1. Ali bi ne kazalo, nabiranje udov in letnih doneskov odložiti na poznejši čas? Januarja in februarja ljudje nêmajó denarjev, posebno če je zima huda in dolga.

2. Za razpošiljanje knjig se nič ne mudi. Družbeniki bodo zadovoljni, če jim knjige tudi še le do konca novembra v roke pridejo.

3. Ni treba vsako leto 5—6 knjig; dve—tri, nekoliko bolj obširne, celotne, vezane, bi ravno tako zadovoljevale.

4. Z ozirom na to, kar stoji v Koledarji 1879 str. 200 o preuredbi „Koledarja“, lahko rečemo: da bi se družba z velikim, ilustriranim kalendarom narodu črez vse prikupila!

Pa koledar bi moral biti v precej veči obliki, kakor dosedanji in prav obširen.“

Kar prvi nasvet zadeva, da bi se nabira udov (namesto meseca februarja) sklenila že koncem novembra, priporoča se ta misel že zaradi tega, ker bi po tej uravnavi poverjeniki bili mnogo sitnosti in mnogo truda rešeni, na pol dela bi jim bilo s tem odvzeto. Ob enem ko udom oddajajo letošnje knjige, nabirali bi letnino in ude za prihodnje leto ravno ob takem času, ki je nabiri najugodniši. Nasvetovana sprememba bi pa tudi družbi sami bila v prid in dobiček. Tiskarna bi prišla že četert leta pred do gotovih denarjev, prej bi zamogla poravnati stroške za naročeni papir; odboru bi bilo lažje, že meseca decembra natančno določiti, v koliko iztisih naj se tiskajo družbine knjige itd. Pri vsem tem si pa vendar odbor ne upa, že letos obrok nabire in vplačevanja spremeniti; potrebno je, da izvé, kaj sodijo o tej prevažni zadevi poverjeniki drugih krajev. Zato prav uljudno prosimo, da bi čč. gg. poverjeniki svoje mnenje o nasvetovani premembi blagovoljno odboru objavili s tem, da vpisovalni poli dostavijo opombico, ali se jim gledé družbinega razvitka in po domačih svojih razmerah primerniše zdi, da se nabira udov in denarjev vsako leto že meseca novembra konča ali pa da naj ostane obrok, ki je bil dosihmal nabiri določen, tudi v prihodnje. Kar bode želela večina poverjenikov, to bode odbor odločil za splošno vodilo. Vsekako pa prepušča letos odbor popolnoma prosti volji gg. poverjenikov, ali pošljejo vpisovalne pole z letnino in doneski vred že meseca decembra tega, ali koncem februarja prihodnjega leta. Kdor takoj po prejetih letošnjih knjigah prične ude nabirati, ni mu treba pošiljatve odlagati do meseca februarja l. 1880: prej pošlje zapisnik z letnino, bolje stori.

Želja po „Koledarji“ s podobami v veči obliki je zares lepa — a odboru se zdí nekako nevarna. Podobe in ilustracije — naj le nekoliko svojega namena dosežejo — so primerno drage; treba bode, eno če ne dveh knjig, udom pritergati, samo da „Koledar“ s čednimi podobami v roke dobijo. „Koledar“ s podobami kinčati, zraven pa število družbinih knjig skerciti, zdí se odboru potrata, dokler narod še nujnejšega poduka o raznih stvaréh potrebuje, ki se mu ravno po sedanji uredbi vsako leto ob enem po več različnih bukvah donša.

8. V podporo domačega slovstva in v spodbujó pisateljev je odbor razpisal tudi za leto 1880 sledeča

Družbina darila:

a) Sto in štirideset gold. za štiri krajše izvirne povesti, vsaki po 35 gold., v obsegu vsaj $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

b) Sto in štirideset gold. za štiri podučne spise raznega zapopadka, vsakemu po 35 gold., v obsegu $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

Najbolje ustrezajo družbinemu namenu: razprave o narodnem gospodarstvu, poduki iz pravoslovja, naravoslovja in zdravilstva, čertice iz cerkvene ali posvetne zgodovine, potopisi, životopisi slavnih mož itd. Zlasti pesmi, izbrane zastavice, vganjke, smešnice in sploh spisi pošteno šaljivi bodo jako dobro ustregli.

Pisatelje pa, kateri za družbo pišejo, prosimo, naj ne zabijo, da njihovih spisov ne bere le peščica bralcev, temveč več nego 25.000 udov jih prebira; izmed bralcev pripada ogromna večina priprostemu ljudstvu, zato spisi nikdar naj ne bojo previsoki ali preučeno osnovani in sestavljeni. Ložej so priprostemu človeku umljivi, bolje ga bodo podučili in mu blažili um in serce.

Rokopisi naj se družbinemu tajniku pošljejo do 1. majnika 1880 brez podpisanega imena, katero naj se priloži v zapečatenem listu — Prisojena darila bodo izplačana na god sv. Mohora dne 12. julija 1880.

9. Načert, po katerem bode družba prihodnje leto, je ta-le: Po sklepu družbinega odbora bode udje dobili sledeče knjige:

1. „Slovenski Goffine“ ali razlaganje sv. meše, beril in evangeli ob nedeljah in vseh praznikih cerkvenega leta s primernimi premišljevanji in nauki. III. snopič. Uredil Lambert Ferčnik, dekan v Žabnicah.

2. „Cerkvena pesmarica“. Po priredbi Cecilijinega društva v Ljubljani bode „cerkvena pesmarica“ obsegala najboljše izbrane cerkvene pesmi, kakor jih poje priprosti narod pri Božji službi in druge, ki so jih zložili razni skladatelji, z notami za en in dva glasova. Pesmam bodo sledile navadne molitve pri sv. maši, pri popoldanski Božji službi itd., tako da bode „pesmarica“ ob enem lahko pevcem in nepevcem služila za molitveno knjigo. Po načertu bode obsegala:

A. Pesmi: 1. Za razne čase cerkvenega leta: a) Advent, b) Božič, c) Obrezovanje, d) Razglašenje Gospodovo, e) Ime Jezusovo, f) Postni čas, g) Veliko noč, h) Vnebohod Gospodov, i) Binkošti, k) Sv. Rešnje Telo (z večo zbirko napevov pesmi „Tantum ergo“), l) Serce Jezusovo. 2. Pesmi Matere Božje in lavretanske litanije. 3. Pesmi ob angeljev in svetnikov Božjih. 4. Pesmi pri zasebni sveti maši. 5. Razne pesmi, n. pr. „Te Deum“, responsariat.

B. Molitve: a) Ordinarium missae (za sv. Trojico) sè slovensko prestavo. b) Druga sv. maša, c) Obhajilne molitve, d) Razne kratke molitve, n. pr. k sv. Trojici, sv. Duhu, k sv. R. Telesu, Imenu in terpljenju Jezusovemu, k Materi Božji, Angelju varhu, sv. Jožefu, vsem Svetuikom (z litanijami, za splošne potrebe, za mertve).

3. „Občna zgodovina“. Spisuje profesor višje realke v Zagrebu g. Josip Staré. VII. snopič pripovednje dogodbe srednjega veka v Italiji, Španiji, Škandinaviji in Bizantinskem cesarstvu itd.

4. „Škodljive domače živali“ — v podobah. Opisuje družbenikom prejšnjih let dobro znani gosp. profesor Franjo Erjavec. Namen tej knjigi je, v prvi versti seznaniti tudi manj izobraženega gospodarja s škodljivimi živali tako, da iz opisa lahko izpozna škodljivca in da v knjigi najde vse, kar bi ga utegnulo zanimati, kako se n. p. škodljivci plodi in kako ga je moč zatreti itd.

5. „Slovenske Večernice“ XXXV. zvezek. Donašale bodo „Životopis dr. Janeza Bleiweisa“ v spomin na njegovo sedemdesetletnico; zanimivo Jurčičevo povest: „Ponarejani bankovci“, in raznovrstno kratkočasno berilo.

6. „Koledar za leto 1881“ z imenikom vseh družnikov in raznoterim zabavnim in poučnim berilom.

To naznanilo naj sklenemo s priserčnim pozivom, ki ga je odboru poslal visoko častiti gospod Karol Čigon, kaplan v Cerničah na Vipavskem, z izrečno željo, da naj se razglasi v Koledarji in se glasi od besede do besede:

„Častiti bratje! skerbimo, delajmo za to društvo, ki toliko žlahnega sadu, lepih nauk in vednosti donša leto za letom, vsakemu stanu, vsakej starosti in vsakemu spolu. Skerbimo, da se bo društvo čedalje bolj širilo, in da se veliko udov brez izdatne težave zamore vpisati, nabirajmo ude in denar že hitro po prejetih knjigah, posebno ob času tergate po dvakrat, trikrat. Ne glejmo na trud in delo!“

Pri oglaševanju in vpisovanju naj se blagovoljno gleda na to-le:

1. Nabira družnikov naj se sklene z zadnjim dnevom meseca febr. 1880.

Veliko dela in sitnosti napravljajo družbi taki udi, ki ob določenem času svojih letnih doneskov ne odrajtajo. Vse častite stare in nove družnike torej

nujno prosimo, naj nikar ne zabijo, ob pravem času družbi pristopiti in letnino poverjenikom oddati, da bode tem mogoče, vse doneske vsaj do petega marca z vpisovalnimi polami vred v Celovec odposlati. Naj blagoveliijo pomisliti, koliko dela je treba, prej da se tako ogromno število udov za imenik, za vpisovanje in razpošiljanje vred; zakasnjenci redno delovanje mnogo zavirajo in se po njih mnogo časa nepotrebno potratijo. *Prosimo tedaj čč gg. poverjenike, da prično družbenike nabirati takoj po prejetih bukvah.*

2. Letnina za vsako posamezno osebo ali ustanovo iznaša 1 gold., dosmertnina za posamezne osebe, za farne in šolske bukvarnice in društva (hiše ali cele družine se ne sprejemajo več za dosmertne ude) 15 gold. na enkrat ali 8 gld. dvakrat v teku enega leta. Na oglasila brez denarja se ne bode ozir jemal.

3. Kdor pervikrat v družbo stopi, naj pové, da je nov ud; imena naj se zapišejo *razločno* in sicer iz vsake fare in po stanovih zapored.

Tudi dosmertni udje naj se vsako leto vpišejo, da se njih imena ne spregledajo. Pordarjati imamo, da se dosmertni ud premeniti ne more in ne sme; naj se vsako leto zapiše tisto ime, katero je bilo vpisano od začetka. Lepo prosimo, *število udov, dekanijo in zadnjo pošto na čelu vpisovanjskih pol znamenovati*, ob koncu pa dostaviti, koliko je starih, koliko novih udov in po kateri poti naj se knjige ob svojem času odpošljejo.

Imena družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred pod naslovom: „družba sv. Mohora“ franko v Celovec do 5. marca 1880.

4. Bukve se bodo razpošiljale *meseca avgusta in septembra*, po versti, kakor so škofije tiskane v „Koledarju“.

Razpošiljatev je vravnana tako, da vsaki ud svoje knjige vsaj do vseh Svetih prejme

Knjige naj se sprejemajo kolikor mogoče po č. dekanijskih in farnih predstojnikih. Voznino za bukve mora pa vsak ud sam plačati čast. gosp. dekaniskemu ali farnemu predstojniku.

Bukve naravno po pošti naj prejemajo samo tisti družbeniki, ki jih po gori omenjeni poti dobiti ne morejo; letnini pa naj priplačajo še 20 kr. za kolek in razne stroške, ki jih taka pošiljatev družbi prizadeva.

V Celovcu dne 1. avgusta 1879.

Dr. Val. Müller, korar, prošt itd. kot vodja.

Andr. Einspieler, c. k. profesor kot podvodja in blagajnik.

Lambert Einspieler, konzistor. svetovalec, kot tajnik.

Odborniki:

And. Alijančič, korar in dekan.

Dr. Val. Nemeč, prof. bogoslovja.

Vincencij Borštner, c. k. gimn. prof.

B. K. Rosbacher, tergovec.

Šimen Janežič, nadporočnik v. p.

And. Wieser, kaplan pri st. cerkvi.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Mačnik Edvard je dobil faro Ladine (Lieding). — Za duhovnike kerške škofije so se duhovne vaje obhajale od 1. do 5. septembra. Vodil jih je slavnoznani pisatelj č. g. jezuit O. Juri Patiss; govori njegovi so bili izverstni in so segali do živega. Konsideracije so imeli sami premilostljivi knezoškof Dr. Valentin Wiery in so povedali prelepe in imenitne resnice o „officiu“, o „beneficiu“ in o „sacrificiu.“ Duhovnikov se je teh vaj udeležilo 67, kar je sila veliko, ako pomislimo, da na veliko duhovnijah ni pastirja in da je pretežavno, župnije zapustiti. Vsaka dekanija je poslala vsaj enega zastopovalca. Bog daj svoj blagoslov!